

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Index Qvartvs Thematvm Moralivm In Omnes Ferias Qvadragesimales
Exceptis Sabbathinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

INDEX QVARTVS THEMATVM MORALIVM IN OMNES FERIAS QVADRAGESIMALES EXCEPTIS SABBATHINIS.

IN DIE CINERVM.

Conciorima. THEMA.

Memento homo, quia pulvis es, & in pulverem reverteris.
Concionis Argumentum.

*Summa unicuique sit Philosophia, mortis assidua
meditatio.*

Exordium.

Recens dixitille, *Auditores*,
Heu heu nos miseros! quam totus hominatio nil est!
Verè sic est. Sed heu miseriores multo, quò minus agno-
scimus esse miseros. Nil est totus hominatio, sed, ausim
dicere, tunc aliquid esse incipit, cum se nil esse agnoscit.
O miseri & vani, quid nos? doctrina, fama, sumus. Ipsa
pulvis, ista opinio, ista ventus, &c. Vita nostra crescendo decrevit, &c.
& quemadmodum clepsidram non extremum stillicidium exhaurit,
sed quidquid ante defluxit, sic ultima hora non sola mortem facit, sed
sola consummat. Hæc pia & vigil Mares nostra Ecclesia quotannis so-
lenni inspectione cinerum hanc mortis salutem nobis quarit & conatur
ingerere in memoriam, & quam apposuit, *Auditores*.

Prosecutio.

Triste hoc carmen nostra nobis mater occidit Ecclesia cum filiorum
capitibus cineres inpergit, monetque mortalitatem: & eo quidem tem-
pore, quo illa plerumque minimè cogitatur. Genium nostris aquila, hanc
imitatur Ecclesia. Illa cervum prælio aggressora multum pulverem alarum
volatatu collectum exurit in oculos cervi, cornibus mediâ infidens, &c.
Sic & illa cæcens hominem in verita ruentem mediâ quasi viâ adurit,
steritque ferali hoc pulvere. Idem sacraos facit, &c. Sapuit in hoc
Philippus Macedo, &c. Sed & Grues hoc nos doceant. Esto, sit æta
vestra aurea, formâ & viribus præstans, &c. Quid ad rem? Vitulus ab He-
braeis adoratus aureus quidem fuit, sed in pulverem redactus, &c. Sta-
tua Nauchodonosor, &c. Poma Gomorrahæ, &c. 34. & 35. *Tom. 1.*
Sed insuper, nunquid infinitos ad nos mors habet aditus? Quidam, ut
memorant, somnavit leoninis faucibus se enecatam, &c. 37. & 38. *Tom. 1.*
Uno dico verbo: Mors ubique est, ergo cogitanda semper. 36. &
37. *Tom. primo.*

Peroratio.

Quam ergo illi sunt dementes, qui ob corporis firmam, juvenemque
dispositionem, hoc sibi ratio recitatur Ecclesiæ carmen occidunt. Uti
enim venti, cum vehementissimè flant, efflant, vim suam tunc plerum-
que celeritè postunt, cum plurimum leviciunt: ita fit dum maximè
æquat homines, agunt animam. 34. *Tom. 1.*

A L I A.

THEMA,

& Argumentum Concionis idem.

SI Prisci olim ita attentè quamvis, quotidianâ corpus fatigarent in-
cedi fuerunt enim non pauci, quos sol nunquam vidit comedentes,
sol. 140. *Tom. 2.*) mortis tamen memoriam sibi indes studuerunt refrig-
care, ut patet in Abrahama, Maximiliano primo Imp. Austriaco, Carolo
Quinto, Augusta memoriæ, &c. 41. & 42. *Tom. 1.* tanquam potentius
omnino memoria mortis, corporis volentis delictari, frænum. Nõnne &
nobis qui Bacchanalia vivimus idem & nobis frænum erit necessarium?
Ubi igitur cibus vos præterit qui jam alterum pedem sepulchro intuli-
stis, & ad quos ipsa mors, cum sunt nuntii, & culores, morbis intelle-
ctâ quasi nostrâ nequitia, ut quondam Turcius Imp. cognita Assani ma-
litis, fatales literas misit? attamen tanquam surdi ædificas ædificas, na-
puras multiplicatis, &c. Qualia non extruuntur convivia, quales exco-
gitantur luxus, parsimonia & sobrietas, circumspectus & castus sermo,
tata hunc in mundo alites. 612. *Tom. 2.* profus ut olim ante mundi di-
luyum Noëmus, qui & iustitiæ præco appellatur divinæ, à Petro mone-
mur, &c. & interim, &c. 465. *Tom. 2.* Nunquid & idem sit hodie, Noë-
mi, præconcelque mortis & iudicii futuri, sunt Concionatores, &c. 465.
Tom. 2. Morbis, ut ante dixi, & quotidiana illa quæ spectamus funera. Sed
quid incertum? Thomas Morus illud Angliæ Indus ne ulla cuiquam ætas
Tom. 11.

liberalius vivendi spatium promitteret, &c. 44. *Tom. 1.* Igitur, *Auditores*,
ut unicuique O, inquam, adolescens:

Ve tibi mors felix coningat, vivere disce,

Ve felix possis vivere, disce mori. *Tom. 1. 44.*

Diabolus enim pictor est peccatorum, ad Opas pingit leges, &c.

A L I A.

THEMA IDEM.

Concionis Argumentum.

Sola sepulchralis domus nostra est.

Nulla domus nostra, *Auditores*, tam verè palstra est, atque sepulchrum
hinc Job: Scio, quia morti trades me, Vbi constituta est domus omni
viventi. B. Jacoponus vir religiosus, &c. 68. *Tom. 1.* si ergo domum il-
lam, quam non incolimus ut perpetui possessores, sed ut viatores, ita fu-
perbè exornemus & illam, in qua usque ad extremum iudicii diem fu-
mus remansuri. Exornatur autem rectè annuâ fundatione Missarum, di-
tributione per singulos annos panum & reddituum in pauperes. Attende-
te, *Audit.* ad ea quæ dicturus sum, Verissimè dixit Plinius junior. 69. *Tom. 1.*
Videritis igitur quomodo & qualiter hoc extremum exornetis sepul-
chrum, ut dulcis & beata nobis è sepulchro aliquando sit resurrectio.

Plura si de mortis memoriâ velis lege fol. 66. *Tom. 1.* in quo describi-
tur ab Auctore ars moriendi, ut fol. 48. *Tom. 1.* ubi docetur hominem esse
folium, navim quædam. Si inopere vis *Auditores* tuos ut & mortem
frequentius cogitent, & ad eam se præparent, doce in omnibus providen-
tiam esse necessariam, in his tamen maximè, quæ semel tantum fieri pos-
sunt, quæ leges fol. 1. *Tom. 1.*

A L I A.

THEMA.

Cum jejunatis, nate fieri sicut Hypocritæ tristes.

Morale.

Vt coquentium, sic jejunantium varia sunt genera.

Exordium.

Ad jejunium hortatur omnes his verbis Christus, sed pharisaicum
inhibet. Est enim jejuniû in hoc & aliis bonis operibus simile, quod
etiam in se & ex se bonum sit, intentione tamen jejunantis, adiphorum
fiat, id est, nunc bonum, nunc malum, ac proinde hæc & alia bona ope-
ra, ut sunt Eleemolyna, corporis castigatio, &c. assimilari rectè possunt
virgæ Mosis, ut enim nultum intererat, num tam in terram projiceret,
an verò in altum à terrâ elevaret? ita & multum interest quo fine, quæve
intentione bona opera exercetamus. 441. *Tom. 1.* Nos ommissis aliis de hoc
unico nempe jejuniio loquemur, & de n varia jejunantium jejunia & mo-
res descripruri sumus, quid? quale sit jejunium Pharisaicum, quod
Christus inhibet, etiam dicturi sumus.

Prosecutio.

Quemadmodum varium profus coquendi, ita planè diversum est je-
junandi genus. Repetias homine, qui peius & imperitiùs jejunant, quam
quis unquam coxerit. Quidam Christianorum jejunant, ut lupi vel le-
ones, hi cum se suo pabulo avariter refererunt, aliquot diebus à pastu di-
cuntur temperare, &c. Alii Mammonico jejunant jejunio, seu nimis a-
varo. Unum vir doctissimus cognatû invitârat, præter cæteram ferulo-
rum seriem, quam facile conjicies, ovum unicum apposuit cum dicto:
Heus cognate manum admove, hoc unum sorbeamus intinctibus al-
ternis. O sordes! &c. 259. *Tom. 2.* Sunt & alii Manichæico seu Hæretico
jejunio se affligentes. Enorantæ, & Manichæi, & Marcionitæ vino &
carne abstinerunt, quia hæc impura censuerunt. 260. *Tom. 2.* Est & aliud
quod appellare licet Valetudinarianum seu, Medicum jejunium, &c. Est &
denique Pharisaicum, de quo hodie Christus. Pharisei enim, ut aliqui
hodie, multò majorem rationem ducunt bonæ fame, quam bonæ rei. 260
Tom. 2. Hos omnes, *Auditores*, jejunandi modos Christus detestatur.

Peroratio.

Unicum ergo est, quod placeat jejunium, nempe religiosum & verum
Ecclesiasticum, ut autem verum ac religiosum sit jejunium, quid facien-
dum, quid quæso faciunt, qui urbem sibi sumunt oppugnantem? 262. *T. 2.*

Index Thematum moralium.

ALIA.

Ad ista verba: *Vnge caput tuum & faciem tuam lava.* Quod non solum Christus, *Auditores*, modo docet, imò quod alibi inhihet, nunc dum jejunas Christiane, concedit: imò imperat. *Vnge*, inquit, in hoc Pharisaeis contrarius, rationem inquiramus. Pharisaei cum jejunium observarent, &c. omnia inger cetera hilaritatis signa interdicerant, ut omnibus testatum facerent, se voluptatum contemptores & luctuoso asperoque jejunio operam dare. *Lege à fol. 474. usque 486. Tom. 1.*

ALIA.
THEMA.

Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.

Morale.

Ob mercedem receptam temporalem denegatur aeterna.

Quid hoc erum, *Auditores*, ergo nullam deinceps post hanc vitam recepturi es sanè horfenda, attamen vera. Canum per invidiam, Abiron per superbiam, aliòque ad erebum tendere gravioribus delictis inquinatos quid mirum? At per abstinentiam, per corporis extenuationem, per elemosinas? Res bis mira, & tamen quotidiana. Quam multi admittat Eleazari sua opprimuntur victoriam? Quam multi stultæ avi stryioni sunt similes? 478. Tom. 1. Rectè verò dicit Christus de taliter jejunantibus aut bene agentibus: *Receperunt mercedem suam.* Dei enim bonitas & æquitas, quæ nihil virtutis sine præmio transmittit, talis actiones intentione agentium vitiatas, ut potè quæ propter Deum non sunt factæ, ob quem solum fieri debent omnia, licet præmio celesti post hanc vitam privet, in hac tamen vitâ congruâ remuneratione afficit. Quare ipsa veritas non dicit, eos nullam receptas mercedem, sed quòd eam in hac vitâ receperint. 479. To. 1. Justè verò negaturus est Christus hanc illis caelestem mercedem, cum eorum opera tantum sint acta purè naturalia. Ea autem Theologis non sunt meritoria vitæ æternæ. 483. Tom. 1. Quare, *Auditores*, dum jam jejunaturi sumus, æquamus ut Joseph. Tom. 1. fol. 480. *Lege etiam quo sine jejunandum sit.* Tomo 2. fol. 294. & 295.

QUESTIO MORALIS.

Vtrum superbo jejunanti valeat jejunium, & si ei in hoc vel altero peccato existenti ad bona spiritualia & temporalia proficit?

Cui quæstioni, *Auditores*, ut fiat satis, advertendum est hominem in peccato mortali dupliciter existere posse; sive illud peccatum superbitur, sive aliud, aut enim sic existens constituitur esse, & consistendi propositum habet, & sic jejunio, vel alterius boni fructu non caret, aut de superbia vel alio peccato nullum habet dolorem, & sic jejunium quoad culpæ satisfactionem & gloriæ adeptionem minime valet: quia cum Deus bonorum nostrorum non egeat, si hominem non amat, quæ opera ejus acceptat. Hinc Dominus respexit ad Abel, & primum hoc cecit; deinde ad munera ejus; valet tamen secundum omnes jejunium actum in peccato mortali quoad novem. *Primo*, ad mandati completionem, ad quam quis tenetur, quia observatio jejunii quadragenalis est sub peccato. 264. & 265. To. 2. *Secundo*, ad gratiæ impetrationem. Nam si Raab meretrix, ut legitur *Iosue* 2. ex opere pietatis tantam gratiam apud Hebræos invenit, quanto magis apud Deum, qui ad sui honorem jejunium facit, & non bona fortunæ, sed bona naturæ fundit: quare orationi semper veteres junxerunt jejunium. 253. & 295. To. 2. *Tertio*, ad poenæ temporalis diminutionem, ut patet de Achab *Reg.* 4. qui ubi vestimenta sua scidit & jejunavit, Eliaz dictus est: *Quia humiliatus est mei causa, à Achab non inducam malum in diebus suis, sed in diebus filij sui.* 256. Tom. 2. *Quarto*, ad bonorum temporalium multiplicationem. 230. Tom. 2. *Plura vide sparsim in libello de Jejunio.*

MONITIO AD PAROCHOS
ET HORTATORIA.

Cum jejunium ubique vapulet, & inter virtutes martyr sit, vel enim omnino à quibusdam expellitur, tanquam res aliqua nova vel inutilis, vel ab aliquibus si admittatur, ita se verè excipitur, ut nunc vel illi pes, vel brachium amputetur, vel etiam omnino illi cor excindatur. Brachium excindunt & abscondunt, qui vel tempus præveniunt absque legitima causâ; pedem verò, qui largam animis sumunt vespertinam, ut vocant, collationem; alii verò, qui denique ei cor excindunt illi sunt, qui essentialia jejunii non observant, &c. Hinc ne ex ignorantia hoc tempore Quadragesimali frequentius à subditis peccetur, hæc hac primâ die Quadragesimæ Parochus è cathedrâ quam utilissimè doceat. *Primo*, quid sit jejunium, sive quæ sit vera jejunii ratio & essentia? fol. 251. To. 2. *Secundo*, quâ lege teneamur jejunare, sive cuius præcepti sit? fol. 255. To. 2. *Tertio*, quomodo prandendum? 252. Tom. 2. *Quarto*, quæ sumenda sit, & quomodo vespertina, effectiuncula? 252. Tom. 2. *Quinto*, Quinam à jejunio eximantur, 247. & 143. Tom. 2. *Sexto*, quomodo jejunii petenda sit dispensatio.

FERIA V. POST DIEM CINERVM.
THEMA.

Domine, pugna mea jacet in domo Paralyticus, & male torquetur.

Morale.

Seria nunquam est emendatio, ubi deest notitia peccati.

Exordium.

Peccati gravitatem fœdissimam pauci capiunt, unde quidam, quod dolendum est, in iisdem, veluti in amœnis stagnis arant, & quemadmodum qui sub aquis natant, aquarum molem non sentiunt, extra eas hydria etiam non maxima, eis est oneris ita, &c. 461. Tom. 2. Non est seria unquam emendatio, ubi deest notitia peccati. Hinc peccati fœditatem Paralyti assimilando explicavero.

Prosecutio.

Et ne in longum mea, *Auditor*, excurret oratio, medicum agere nolo, qui varias Paralytis dant descriptiones. Una hæc præ omnibus erit paralytis morbi gravitatis Continens. Homo paralyticus, homo semi-mortuus. Idem de peccato quovis mortali rectè quis dixerit, mortis si duo consideret genera, nempe corporis & animæ; peccato enim commisso superstes licet homo sit corpore, mortuus tamen est spiritu, juxta illud: *Anima que peccaverit ipsa morietur.* Vultus ut enumeratione doceam hujus spiritualis Paralytis gravitatem? Paralytis membris omnibus admittit ultimum. Peccatum omnia creata præterquam tubet in mundo, omnes anime potentias inficit, & dominum orbis in errores induxit fœdissimos. Primo dierum lux creata est, & lucem nunquid fugavit peccatum? Altero die conditi sunt, &c. 459. Tom. 2. *Et vide plura alia* 526. Tom. 2. & applica.

Epilogus.

Quare uti inter morbos corporales Paralytis gravior est; ita inter omnes calamitates non major est quam peccati, imò, ut dixerim totum, mori minus malum est, quam mori esse peccati. 526. Tom. 2. *Et lege quæ habentur* 460. Tom. 2. *Nam jam nōstis.* Ergo lege insuper quæ habentur Tom. 1. à fol. 180. usque 189. & 292. Tom. 1.

ALIA.

Morale.

Longè à peccatoribus salus.

Ad illa verba: *Accessit enim Centurio*, doce quam consultè & rectè ad Christum accesserit, ut enim olim Hebræi dicebant Deum habere tres claves, quas nemini committit. Unam ad promendas fluxus, ventos, & alios ejuscemodi partus æris. Aliam, &c. 567. Tom. 1. ita & quartam habet, quam Theologi vocant justificationem peccatoris. Deus est qui justificat, & quidem solus. Unde post peccatum Deus accessendus est, ut rectè hic Centurio. Fateor, *Auditores*, multa mala & incommoda peccatorum adfert peccati, sed inter ea vultis scire quòdam malorum omnium, sed pessimum, maximeque periculosum. Paralyticos nos reddidit, cadere, rueri in ignem, & aquas possumus, sed non nostris viribus resistere: imò hac mole jaceret peccator æternum, nisi Deus favore liberali paratus esset dejecto porrigere dexterâ, & è conno extrahere, 526. T. 2. *Ad eadem etiam verba docere poteris, quanti à sit industria querendus Deus.* fol. 283. Tom. 2. & qualiter in omnibus ad Deum sit recurrendum, 46. Tom. 1.

ALIA.

Morale.

Deus adest invocatus statim.

Ad illa verba: *Ego veniam & curabo eum.* Quam Deus invocatus, *Auditor*, statim adest, & opitulatur: omni enim tempore ad audiendum & opitulandum est paratus. Chrysothomus tam facilem ad divinas aurei accessum explicans: hic, inquit, non assistit miles qui expellat, non fatelles qui dicat, non est nunc tempus accedendi, veni postea, &c. 129. Tom. 2. Summus Hebræorum sacerdos, &c. 129. To. II. Jacobus Apost. optimè Dei hanc mansuetudinem & liberalitatem, quam vis paucis verbis, comprehendit: *Si quis vestrum*, inquit, *indiget sapientiâ, postulet à Deo qui dat omnibus affluenter, & non improperat.* En verbis pauculis Dei maxime perfectiones. 645. Tom. 1. Veruntamen, *Auditores*, hoc & sedulo est observandum, quòd velit nos prius petere, nosmetipsos quasi juvare, priusquam ipse pronus sit ad opitulandum. Si enim Centurio non prius accessisset, hanc Dei vocem benignâ & liberâ, nunquam audivisset, *Ego veniam.* Quod enim humanis viribus impar est, hoc sibi Deus, perficiendum sumit. 490. Tom. II. *Vide etiam* fol. 10. Tomo 2. *ubi docetur pane vos nunquam viciniores habere Deum, quam in arcto constituti aut assisti.*

ALIA.

Morale.

Quisnam verus sit Centurio.

Ad illa verba: *Domine, non sum dignus, ut intres, &c.* Humilitas semper bonæ mentis proprium est insigne, & evidentiissima sanctorum, quæ dignoscuntur, nota; hinc Guarini votum tale: *Aique unum, &c. 900.* Tom. 1.

Index Thematum moralium.

FERIA II. POST DOM. I. QVADR.

T H E M A.

Statuet oves quidem à dextris, hædos autem à sinistris.

Morale.

Vt non me uernus venturum Iudicem, amplectemur Dominum in cruce morientem.

Exordium.

Nunc duo nobis sedulo consideranda, *Audiores*, Metus futuri iudicis, & amplexus Christi morientis: nam hic amplexus morientis tollit metum futuri iudicis. Suos quondam Iosephus filios Manassæ & Ephraim ad Jacob parentem duxerat, ut ab avo precatione solenni lustrarentur, &c. Hoc nobis Deus ab orbis condito sub imaginibus diversis proposuit, ut id animo & cogitatione probe comprehenderemus, quæ videlicet futuri iudicii futura sit ratio, quam distinctæ ac disparibus duæ partes constituenda. Massa damnatorum, & chorus Angelorum; hæc certè iudicium providis Pater ab orbis incusabilis diverso schemate ingessit, &c. *Recita omnia consequenter ex Archiep. 546. Tom. 2.*

Peroratio.

Amplectamur ergo crucifixum Dominum, ne metuamus æquifram iudicem venturum. Jacob moriens adoravit Dominum ad lectuli caput, & nos Christiani ad lectuli caput convertamur: jacuimus forsitan hæctenus in suo quisque lectulo, suis quisque vitis detinebatur, &c. 546. Tom. 2. *Legentiam fol. 719. Tom. 2. ubi iudicis extremi describuntur insignia.*

A L L A.
T H E M A.

Esurivi, & dedistis mihi manducare.

Morale.

Si tu à paupere, Deus à te & vultum suum avertet.

Exordium.

Tobias verba sunt ad eleemosynam hortantis: *Fiducia magna erit coram summo Deo Eleemosyna, omnibus facientibus eam.* Hebræo idiomate nullus amplum & bonum reddet coram sancto. Misericordiam certè singulare & inestimabile præcipium tam in hac mortali vitâ, quam in meliore, & immortalis persolvendam fatali orbis git, &c. 623. Tom. 2.

Persecutio.

Quid ad hæc questionem sumus responsum, *Audior*, jam præmonemur milles iterum; milles hæc ipsa eo die interroganda, quin paropus nos studiis summis? Nam certè qui jam avertit vultum suum à paupere, ab eo & ille iudex extremus faciem est avertitur, varia est autem multorum vultus avertio à paupere prout est diversa animi affectio. Vultum primò, à paupere avertit, qui penuriam hominis non nescit, cum scire videat quâ necessitate stringatur, sed ne suam illi operam cogatur impendere, aut pecuniam, illum à se alium amandat, &c. *Secundò*, faciem suam avertit à paupere, qui eos graviore verbo appellat & asperè tractat, &c. *Tertiò*, faciem avertit, qui debitores egros aut subditos depauperat, &c. rigida vi ad expedienda nomina compellit, &c. 622. Tom. 2. Non ita sed pauper in dandâ eleemosynâ præoccupandus est.

Peroratio.

Ergo certè nusquam magis noxia est parsimonia, quam in dandâ eleemosynâ, cujus quivis obolus centuplici gaudet lucro. Nemo nihil magis hic perdit, quam qui nihil vult perdere. 624. Tom. 2.

A L L A.

T H E M A.

Quod uni fecistis de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

Morale.

Verissime Christo dari, quidquid datur pauperi.

Solidissimum sanctæ liberalitatis fundamentum est istud: *Quidquid datur pauperi, Christo datur.* Ocellus Domini Joannes scripto nos evulsiens: *Qui habuerit substantiam huius mundi & cluserit viscera sua ab eo.* &c. licet hic querere, num hæc ad Dialecticæ leges proba sit conclusio; nam antecedens de amore in hominem, enthemematis clausula de amore in Deum loquitur, atqui hæc diversa sunt, &c. Unde igitur eleemosyna parcior ubi aqua hæret? Defectum fideliter pandam, nullius est puto, &c. 147. Tom. 2.

Plures lege Conciones de extremo hoc iudicio formatas in Indice primi Tomi Dominice prima Adventus.

FERIA III. POST DOM. I. QVADR.

T H E M A.

Et intravit Iesus in templum Dei, & eiciebat omnes vendentes & ementes in templo.

Morale.

Proprius orationis locus templum.

Exordium.

IN templo esse non frequens tantum, sed quotidianum erat Christo Domino, hinc respondit quondam: *Quid dicit apud vos docens in templo, Christianorum etiam primi Hierosolymis, ut Lucas testatur: Quis dicit perdurantes unanimiter in templo erant.* &c. In summâ templi semper fuit apertissimus orationis locus, cum propter divina mysteria, & alia sanctitatis signa, quæ illic oculis incurrunt, tum etiam ob multorum illic adorantis multitudinem, quæ preces plurimum consensu multiplicat Deo reddi commendatores, &c. Hinc hodie Dominus cum essent templo dediti negotis, eiecit eos, quæstusque est domum Patris sui factam speluncam latronum. Certè templis debetur reverentia & honor, pessimè hinc hoc ævo agunt Christiani qui in istis dem garrunt, &c. 128. Tom. 2.

Persecutio.

Quod de templo Christus hodie dat testimonium, non solum modo, sed & in veteri testamento fuit observatum. Hinc Heliodorus olim inter plagas falsus est: *Eo quòd in loco (templi) sit verè Dei quodam virtus.* Nam ipse est qui habitat in caelis, &c. Ideo vii Deo amicitissimi Noè, Abraham, &c. altaria aut templa struxerunt. Clemens Romanus asserit Petrum Apost. Antiochia plus quam septem milia hominum Christo adiunxisse, inter hos Theophylus à primatibus urbis palatium suum in templum obtulit, &c. Atqui eo sine struntur templa, ut in his precationibus tantò melius quantò religiosius fiant & instituuntur. Pro sexcentis milibus stat una veritas, ad templum atque orationem invitans: *Domus mea domus orationis vocabitur.* 128. Tom. 2. at quoties hæc domus orationis sit spelunca latronum? Nonne sic jam loquar, qui stras aedes squalore ac sicut obduci, omnia in pellum ire suavitè sinunt & cernunt, nec ruinosâ restant, nec collapsâ argunt, imò domesticis usibus profanant: lacrimas, cæpes, olea facellis velut penori custodienda tradunt. Quamvis hic & liceat cum Christo rectè vociferari: *Ecce ego speluncam latronum.* Sunt etiam qui domos habent, &c. 167. Tom. 2. sed alios nomino & taxo latrones, delicatior illos alloquor. Quid ii coram Dominis suis, ne gratia eorum excidant, non faciunt? at transeat, sed quid illi nunc in templo coram Deo, coram Angelorum regiæ pæne pudet dicere, 306. Tom. 2.

Peroratio.

His divini honoris contemptoribus flagellum Christi proximum est, & ceterè totas familias malè perisse vidimus, tam qui sacras aedes turbe suæ commissas collabi non veruerunt, quam qui in istis dem debitam reverentiam non exhibent, 168. Tom. 2.

A L L A.

Morale.

Omnia à Deo inchoanda, & terminanda.

AD illa verba: *Et intravit Iesus in templum;* Cur Iesus ante omnia civitatem suam ingressus subintrat templum, nimirum ut doceret omnes vitæ nostræ actiones, præsertim principio sui & sine consecrandas Deo esse. Priscæ sapientie monitum est, à Iove principium. Deus enim & hoc olim subindicavit, dum non solum exegit decimas, sed & primitias. Voluit insuper, ut Aaron ad ingressum & egressum sanctuarii campanulis aureis officii sui moneretur. (Umbra quæ fuit præceptio sanctissimæ præceptionis, quæ Dei nos meminisse jubet, ad omne actionis principium & finem.) 495.

A L L A.

T H E M A.

Indignati sunt.

Morale.

Aliter Bubo lucem, aliter Aquila, & alites conspiciunt.

Sicut novâ in cælo apparente stellâ insoliti splendoris ac figuræ omnium sapientum, tum insipientum oculi in illam convertuntur, ut ejus quod tam insolitum præmonstratur, ratio, causa, & plena cognitio investigatione & circumspectione habeatur. Admirantur enim impii causam ignorantem, obtupestunt sapientes, non quòd causas ignorent, sed quòd effectus incertos præsagiat illa & præcedat. Sic nova stellâ (de qua Spiritus Sanctus: *Orietur stella ex Jacob*) Christo novo splendore, novâ formâ, figurâ novâ in terris apparente, mundus totus commovebitur & admiratur, ita per Prophetam pollicitus fuerat Aggæi 2: *Adhuc unicum modicum & commovebo calum & terram.* Fuit enim admirabilis in splendore divinitatis essentialis & beatitudinis animaticæ, cum fuerit simul viator & comprehensor, beatus, & passibilis, Deo fruens & pœnas admittens. Admirabilis in formâ, nam *in formâ Dei esset, & æqualis Deo formam servi accepit.*

Index Thematum moralium.

accepti, & servi forma (ut inquit Leo papa) Dei formam non violavit. Admirabilis tandem in figura, nam inauditum in terris Dei figuram, rursus figurari, & figuratum verbum in utero Patris, rursus in ventre Matris carnem figurari. In mystico igitur celo nova Ecclesia, hodie hæc stella apparet, quid mirum si concurrat & commoveatur universa civitas, sed aliter hanc stellam intui sunt Pharisei, aliter populi & infantes, illi ut bubones lucem, hi vero ut aquila delectati ejus verbis, miraculo, & conversatione. Nec miror hoc tunc factum: nunquid si redux in orbem foret Christus idem fieret? In primis nunc ipsa virtus quomodo tractatur, nunquid ab incunabilis mundi passæ est. Historiam omnem Græcam, Latinam, Barbaram, &c. 753. Tom. 1.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Morale.

Nullum sine sale sacrificium.

Am à pluribus sæculis luctus & gaudium contraxerunt conjugium, nullis subsequenteribus sæculis solvendum:

Candida nullus in sine nube dies.

Crusægrum Socrates fricabat non sine voluptate, sed mox dolorem sentiens: Quam natura, inquit, nihil admittit gaudii sine dolore, nusquam sine felle mel est, sine sale sacrificium. Ubi ignis, Auditor, ibi fumus. Duo rei hujus accipite testimonia, sed quorum unum alterius fruit figura. Goliatho in terram prolapsus, &c. 804. Tom. 11. Porro prælium tam feliciter elausum triumphus sequebatur illustrissimus, &c. Huic agmini triumphali ex urbibus undequaque obviam prodierunt puella, &c. Merum hæctenus mel & rosas sparserat triumphus iste, & ecce repentinos fellis imbres effudit ræcodæmon. 804. Tom. 2. Nunquid & idem hodie & sæpius contigit Christo? Intrabat in templum & expugnabat ibi negotiantium turmam, illis ejectis accesserunt ad eum quasi congratulantes cæci & surdi, &c. Concurrit deinde universa civitas & cantavit & acclamavit ab his, quis est hic? Ab illis, *Hosanna filio David.* Nempe alienis semper inimica successibus est invidia. 345. Tom. 11. Crediderim quosdam, & hi olim Pharisei, habere in horto arborem Tironis ut veteri ferebatur proverbio, &c. Bernardus ita de invidis loquitur: *Erraverunt in solitudine,* &c. Rem omnem paucis dixit: Invidi desiderant soli esse docti, soli consulti, soli gratiosi, soli formosi, soli opulenti, verbo, soli soles. 497. Tom. 11.

FERIA IV. POST DOM. I. QVAD.

T H E M A.

Magister volumus à te signum videre.

Tria præcipue incongrua & absurda sunt in hac petitione Pharisearum: *Magister volumus à te signum videre.* Unum in modo petendi, alterum in re petita, tertium in tempore petendi. In modo quidem, nam incongruit Magistro, Patri, & Domino dicere volumus. In re petita deinde, nam perscrutans scripturas ac SS. Patres repugnantiissimum esse reperiet statui *vis & ambulantiis per fidem* videre. In tempore petendi tandem, cum tunc temporis accesserint ut signa à Domino peterent, quando jam immedie ante hanc petitionem quatuor miracula ab illo fieri viderant; ejectionem scilicet dæmonem esse ab obsesso, & sanatum mutum, surdum, ac cæcum in synagoga, & tunc tandem accesserunt. Videamus parumper utrum tales Dei tentatores non adhuc inveniantur.

Prosecutio.

Eorum ergo petitio à Christo fuit reprehensa, quid mirum, defuit enim petitioni eorum humilitas, omnes enim qui de modo petendi aliquid à Deo scribunt, semper illud instillant, Oratio sit humilis. 88. T. 11. Aristippus serice frontis Philosophus, Lærtio recte, Dionysium regem Siculum pro amico deprecaturus quondam accesserat, &c. Ita & benignissimus Deus exoratu non est difficilis, sed aures habet in pedibus: quanto humiliter petis, tanto citius impetras, 89. Tom. 11. *Secundo*, erraverunt in re petita, nam petierunt quæ nec ad gloriam aut gratiam spectabant, quæ solummodo in petitione spectanda sunt: volebant enim sine merito jam videre, quod cum merito debebant credere. 109. T. 11. *Tertio* in tempore, nam jam satis manifestum habebant cum esse Messiam, ut modò hæretici, qui fidei nostræ mysteria, jam à multis annis miraculis frequentioribus, & solemnioribus miraculis cohonestata & confirmata, indes novis aliis consumari voluit.

Peroratio.

Brevibus concludo, repulsum recte parientur hi inepti petitores, offa sine liquamine & sine sale, ita Oratio sine humilitate & obus planè insulsi & fatuus est. 93. Tom. 11.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Morale.

In prosperis homo immoderatur.

Qui divinas scripturas perulstrat facillè animadvertit Deum Judæorum populum ad eorum & prædilectum habuisse, ut non solum

in ipsius gratiam magna fecerit olim in Aegypto, mirabilia in terra Cham, terribilia in mari rubro: verum etiam tot cumulare fecerit favoribus, ut quasi cæcerarum nationum oblitus, tunc suis videretur satis esse vocis, si populum illum suorum desideriorum compotem reddidisset. Ex quo factum est, ut populus ille duræ cervicis & incircumcisio corde Dei benignitate abutens, ita insolere cepit, ut cum Deo quasi de paritate conceraret, & novis semper desideris efficacior evenerit, sic regem nimia sternit ubertas, sic arborum rami onere franguntur, &

Luxuriant animi rebus perurum secundis. 63. Tom. 11.

Unde olim de genti hac sic questus est, &c. 63. Tom. 11. Ac ni ut pebat feret in verba murmurætionis, blasphemiar, & impudentiar protiperit, nunquam simpliciter divino promisso acquiescens, nisi signa videret. Patet propositum eò magis quòd etiam principales Synagoga Patriarchæ & Propheta post divinas promissiones ad planè credulitatem confirmandam signa à Deo petisse legimus, non utique eà intentione, ut reliquis incredulus & rebellis populus, sed quòd, inquam, ut delicatuli filii in deliciis enterriti ita assueverant, ita Moles fecit Exod. 4. Abraham Genes. 15. Gedeon & Zacharias 770. Tom. 1. Qui ergo populo Judæi proprietatem ac naturam tenet, non miratur si hodie ille idem ad Christum, cecidat signa petens. Sed, *Audite*, nunquid & nos non signa petimus implicite vel implicite quandoque dicamus nummorum tenacissimo viro, da huic pauperi Philippum utrum, & mille recipies, &c. 772. T. 1.

A L I A.

T H E M A I D E M.

Morale.

Triplici modo res aliqua male petitur.

Sentiunt Theologi omnes omnino preces exaudiri, nec unquam à Deo dimitti vacuum. 118. T. 11. Sed objicies forsitan quomodo verè sentiunt cum multi sint, qui vix quidquam eorum, quod petunt, impetrant, ut & hodierni petitores, quibus e celo signum petentibus respondit Christus absolute negativè. Respondit triplici rem omnem explicio: Velenim quod petitur male petitur, vel quæ male petitur, aut bona sunt, aut certè in se mala, vel denique ipsi petitores mali, & gratia divina vacui sunt, &c. 117. Tom. 11.

A L I A.

Exordium.

Omibus omnium hominum statibus in hoc evangelio pro sanandis animi morbis generalia, sed quibusvis propria divina remedia proponuntur. Omnis enim homo infidelis est aut fidelis, & infidelium aut simpliciter est, infidelis, ut ille qui nunquam fidem recepit, aut secundum quid, ut hæretici, qui à fide exciderunt. Fidelium denique aliqui boni, qui semel peccatores, aliqui recidivantes. Pro primis scilicet simpliciter infidelibus proponitur signum Jonæ. 274. & 273. T. 11. Pro infidelibus secundum quid, adducitur sapientia Salomonis, non enim aliter curari possunt hæretici quàm humiliter audiendo sapientiam Salomonis, Christi nec aliter restituitur homini imago divina. 899. Tom. 1. Pro fidelibus bonis proponitur esse matrem, fratrem, sororem Christi, ejus faciendo voluntatem, pro iisdem sed peccatoribus, exemplum Ninivitarum, qui poenitentiam egerunt in prædicatione Jonæ. Ac tandem pro ipsismet sed recidivantibus comminatoria doctrina explicatur. Ex his, *Audite*, duo latius sumus explicaturi, nempe quomodo Dei voluntati nos conformando, Dei efficiamur matres, sorores, &c. Et de recidivantibus peccatoribus.

T H E M A.

Cum immundus spiritus exierit ab hominibus, &c.

Morale.

Frustra est medicina, quàm è vestigio comitatur in valetudo pristina.

Prosecutio.

Ea, Ambrosio teste, vera est poenitentia, quæ totum mutat hominem & ab ulque radicibus vitia extirpat: *Renovandum*, inquit, &c. 677. Nimirum hoc est mutari totum, ad frugem converti, hoc ætem tarum pene dixerim, tantissimum. Quam ob causam spiritualis medicus in istud omni cogitatione, curaque incubuit, non tantum ut sanet ægrum & à sceleribus liberum dimittat, sed ut sanato ita prospiciat ne in morbos eodem recidat. Hoc apertissime ostendit hodie dicens: *Cum immundus spiritus*, Satanas sede sua pulsus non oriat, dum aliud commodum sibi hospitium indager, si nullum reperiat in meam, inquit, tabernam veterem me recipiam, laute illic diversatus sum, & veniens, quod Mathæus testatur, *invenit eam vacantem*, &c. Sed neque vacantem tantum & scopis mandatam, sed & ornata domum invenit hospes ab orco. 678. T. 11. *Recita omnia consequenter ex Audite.*

T H E M A.

Index Thematum moralium.

T H E M A.

Quicumque fecerit voluntatem Patris mei qui in caelis est, ipse meus frater, & soror, & mater est.

Morale.

Multum fecit, qui rem bene facit, optime facit, si ad normam divinae voluntatis faciat.

Quid mirum est Christum sic loqui, *Auditores*, cum humana voluntatis cum divina confirmatio fastidium & culmen sit Christianae perfectionis, unde Christiani hominis primum debet esse studium, exquirere quid velit Deus. 385. *Tom. I.* Mirum dictum est quoties liber de imitando Christo Domino inculet hoc divinae humanaeque voluntatis consubium, nam post varia praeccepta voluit praestantissimum, imò compendium omnium traditurus: *Nihil ergo inquit, amatores tuum, &c. 581. Tom. I.* Obicit hic forsitan, &c. *Lege 581. Tom. I. & 538. Tom. I.*

Epitologus.

Quid ergo tergiverlamur? Ceata res omnes divinae parent voluntati, & hoc (indignum proflus) delectet solus homo? Deus propositum sibi finem spectat, & consequitur, &c. 581. *Tom. I.*

FERIA V. I. DOM. QVAD.

Exordium.

In mystico caelo praesentis Evangelii (per caelum enim Evangelium accipit S. P. Aug. Confel. 13. c. 37.) sol, luna, ac stella variè sunt contemplanda. *Primo* sol Christus, qui egressus à Judaismo quasi à proprio horizonte, secessit in partes Tyri & Sidonis, ad Chananaeam illuminandam, calefaciendam, juvandam. *Deinde* luna, quae est Chananaea ipsa, quae maculas idololatriae, & aliorum multorum peccatorum habebat in anima. Stella *in super* una maligna Saturnus scilicet daemon, qui filiam Chananaeae hujus vexabat. Stella demum aliquot benigna, scilicet Apostoli, qui bene influunt, pro Chananaeae enim Magisterium suum rogant. Quae omnia diversis concionibus sumus explicavimus.

T H E M A.

Egressus Iesus secessit in partes Tyri & Sidonis.

Morale.

Arbor quae non facit fructum bonum exciditur.

Utr sol ergo Christus à suo recedit horizonte & secedit in partes Tyri & Sidonis? in partes, inquam, inimicas Judaeis? Tyrus enim & Sydon civitates sitae erant in terra promissionis, prope montem Libani, quas filii Israhel debellare totaliter non potuerunt, vultis compendio tradam hujus tam mirabilis & subiti discessus Christi? si arbor hortulano suo non respondeat, si fructus nullos reddat, succiditur. Si ager coloni sui vota non expleat, ut effortum ac defatigatum solum, relinquatur. Tales agri, tales arbores erant Judaei. 660. *Tom. II.* Sed videamus quos exigit, quibusque Christus exigit ab homine fructus, non alios quam continuum gratiarum actionem pro beneficiis acceptis. Deus enim sub ipsa conditi orbis principia, Creationis beneficium, &c. 660. *Tom. II.* Verum ut hoc fructu carere arbores Judaeae, ita modo & Christianae, ut namque inter arbores quaedam summè sunt tenaces, 31. *Tom. II.* Ita & inter mortales sunt plurimi, quorum desidia, ne dicam, infirmitas hac in re saepe est maxima. Mille in nos ite, quaeque mille congeruntur beneficia, & vix gratias de uno referimus, &c. 660. *Tom. 2.* quod quam sit Deo ingratus Christus monstrat, dum ad barbaras secedit gentes, quae certè Diis suis fuerunt gratissimae. 661. *Tom. II.*

Epitologus.

Hic ego nunc Christianos omnes appello & in clamo, grati estote, varendum sanè ne in hac re nimis modicum, neque placet Deo ut ei ad pecuniam numeratam, seu nummo, ut Jurisconsulti loquuntur, semel pro tota hebdomade, vel mense, sed paribus pro singulis quibuscumque beneficiis gratias agamus. 661. *Tom. II.* Ne à nobis recedat.

T H E M A.

Et ecce mulier Chananaea, à finibus illis egressa, clamavit dicens,

Morale.

Misericordia Dei est alta, lata, longa, profunda.

Paulus Apostolus ad benedicendum Deum, linguam solvens: *Benedictus*, inquit, *Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi*, cujus benedictionis rationem reddens, causam affert: *Pater misericordiam & Deus est totius*, inquit, *consolationis*, quasi dicat: hunc laudo, quia multas & magnas agnoscebat Dei misericordias. Quia verò Paulus non misericordiam, sed misericordias Dei nominat, operae pretium est, nosse misericordiam Dei unam multiplicem dici extrinsecè, terminativè, vel subjectivè, &c. Est enim alta, profunda, & lata. Alta quidem, nam bene David: *Magnificata*

*est usque ad caelos misericordia tua. Profunda etiam, quia verè ille idem: Misericordia tua magna super me, & erisisti me ex inferno inferiori. Longa praeterea: Quia faciens est Dominus misericordiam in multa. Lata denique, quia misericordia Domini plena est terra. Hanc suam divinam misericordiam semper cum hominibus ostendit Deus à mundi primordiis, sed praecipue post suam incarnationem, cujus & latitudinem declaravit, cum non solum Hebraeorum, sed etiam gentilitium miseris est, adque eos extra Synagogam angustum aggerem salutem eis allaturus se contulit, ut illum fecisse narrat hodie Evangelista, scilicet à limitibus Judaeorum egrediendo, & ad Chananaeam gentilem divertendo, quae se illius favore tumen non praebuit indignam, cum debitis titulis salutans, vocando eum misericordem, dum inquit, *miserere*, quod & confirmat dum subiungit, cum esse filium Davidis. Qualis, *Auditores*, fuit David? vir mitissimus & mansuetus, nec alius ipse familiam Saulis oppugnavit, ut illum Christus semper homines. 810. *Tom. II.* Nec mirum, Christus enim rex erat. 882. *Tom. I.* Haec aurem adinstar lunae, misericordiae janua rectè patuit, nam defectuosa erat, &c. C. V. in *Indicere*rum de effectibus peccati si vis volens plura.*

Rectè ergo cum nominavit David filium, & misericordem, quia misericordia indigebat, 882. *Tom. I.*

T H E M A.

Filia mea malè à daemonio vexatur.

MORALIS QVÆSTIO.

Quam potestatem demon in homines habeat, & quando eam exercet.

Notum piis Theologis est, diabolum semper Deo chariores torquere & tentare; aequalis enim hic gulo dapes appetit selectas. Inter filios Jacob, &c. 663. *Tom. I.* Res ergo illa non mira est, nam ut pyrae naves vacuas non oppugnant sed onustas, &c. 683. *Tom. II.* sed quod etiam Idololatrias & homines Deo ingratos possideat & vexet malè hoc mirum est, Opera igitur pretium est erit quænam diabolo in homines sit potestas? In primis certissimum est nemini nocere posse, nisi habita à Deo potestate, ut pulchrè docet S. P. N. Augustinus. 715. *Tom. II.* Hæc verò potestas vexandi, aut tentandi, licet aliquando ei concedatur, semper tamen quod secundo potandum est, est limitata. 713. *Tom. II.* Rationes verò cur Deus hoc permittat, 715. *Tom. II.* Sunt tamen aliqua peccata ob quae perpetrata et aliquando in hominem conceditur potestas. 633. & 634. Vide etiam 634. & 633. Quae illius sit potestas semper autem malè vexat, quæ quaerit nostrum exitum, quo quid pejus posset intendere? 700.

T H E M A.

Dimicte illam, quia clamat post nos.

QVÆSTIO MORALIS.

An nobis liceat Divorum opem implorare?

Pro hac intercesserunt Apostoli Chananaeae, non diffiteor, sed etiam quod Caspius notat, sed malè, non fuerunt exauditi. Quare & idem hæresarcha Christianos catholicos arguit, quòd Divorum opem implerent. Necessarium enim est, si ad vota nostra attendant, placidissimam illorum quietem turbari, cum aliqui immensissimæ voluptatis suavitatis sic absorbentur ut alio mentem nequeant avocare: hoc primum est cornu, quo Sanctorum cultum impugnant. En aliud: In Christum Salvatorem injurii sumus, si alius insuper advocacionem nostram committamus. Subjungo & tertium. Nullum est in divinis oraculis editum, quod ab eis opem & tutelam jubeat exposcere. Ergo, &c. singulis his questionibus respondet consequenter Auctor. à fol. 395. usque 397. *Tom. I.*

A L I A.

Ad illa verba: *At illa venit & oravit eum dicens*, doce importunitatem, alibi alioquin ingratam, in precibus Deo esse gratissimam; importunitatem enim in precando Deus unicè probat. 657. *Tom. I.*

FERIA VI. DOM. I. QVAD.

T H E M A.

Est autem Hierosolymis probatica piscina.

Hierosolymis probatica piscina fuit: Ubi pecudum immolandarum carnes abluantur, ad stagnum hoc quinque erant porticus, quas omnis generis morbi, ulcers, & deploratae valetudinis homines ingenti numero complebant, & expectabant stipem è caelo, quam statò tempore tulit Angelus, qui aquam movebat, ut primus qui post aquæ motum descendisset valetudinem reciperet. Variæ adhuc modò tales sunt piscinae. Piscinae enim dici possunt mundus, corpus hominis, Infernus, &c. Cuncta confirmo.

Morale.

Index Thematum moralium.

Morale.

Piscina est elegans mundi Typus.

Prosecutio.

Quid enim mundus nisi innumerorum aegrotorum diversorium? Autem tot pessime affectus hominibus medela feret, venit Magni coelli Angelus, & undas turbavit. Equidem mirandum illud tot Hierosolymis pellucidas, puteales, crystallinas, dulces fluxisse aquas, Deo tamen placuisse in canosa, putri, turbida aqua, quam variis peccatis laniena, quam pili & sanguis occularum amantium infecerat, valerudinis donum collocare. An non illustrius fuisse miraculum in Jordane potius? &c. 36. Tom. 1. recita omnia consequenter ex Auditore.

A L I A.

Corpus est piscina, sed foetida, & putrida.

Si homo accipitur pro parte minus principali, scilicet corpore, sic corpus est piscina, ut dicit Simo de Cassia lib. 5. de Miracul. Domini Cap. 27. cui quinque assignari possunt porticus quinque sensuum exteriorum, in quibus jacet multitudo languentium, non solum naturali desiderio cognitionis (cum sensus exteriores etiam potentia cognitivæ sint) verum etiam quia uniusquisque languet in his porticibus Deum illis offendendo: *Legi reliqua in Auditore consequenter à fol. 354. usque 356. Tom. 1.* Haec piscinam movet Angelus objecti, & sanatur unus sensus, qui vel cognitionem recipit, vel super objectum conveniens à voluntate recta ordinatum fertur.

A L I A.

Infernus est piscina, sed nunquam quemquam abluens.

Secundum quosdam infernus piscina dicitur, cui etiam quinque possunt assignari porticus, quinque nempe modorum, quibus damnati torquentur: torquentur enim in corpore poenâ sensus. 148. Tom. 1. In anima poenâ damni. 148. Tom. 1. In intellectu consideratione objecti disconvenientis, in voluntate tristitiâ maximâ, in memoria recordatione præteritorum bonorum jam amissorum. 151. & diversis locis in libello de Damnato, rogo, consule Indicem rerum V. Infernus, Damna, &c. Sed hec in his porticibus quanta jacet languentium multitudo in dolore & afflictione! Hanc miseram movet piscinam Angelus divini iudicii, & sanatur unus non à poenâ, sed à majori quâ peccati debetur. Deus enim semper citius condignum punit. *Vide fol. 188. Tom. 1. & 326. Tom. 1.*

Piscina, est salutaris penitentia.

Piscina dicitur penitentia à Gorrano, cui quinque assignari possunt porticus quinque considerationum quas facere debent penitentes. *Primo considerent veri penitentes peccati reatum. Legi à fol. 182. usque 184. Tom. 1. Secundo infallibilitatem divini iudicii. 86. & 87. Tom. 1. Tertio Opportunitatem loci & temporis penitendi. Nam ea in hac vitâ sanabilis, in alterâ cruciabilis est. 144. & 21. Tom. 1. Quarto ignorantiam, an sit in gratiâ nec ne. Quinto incertitudinem diei extremi. 90.* In quibus jacet multitudo magna languentium præ dolore & contritione cordis, hanc piscinam movet Angelus, Christus motu interioris inspirationis 13. Tom. 1.

Epilogus.

In hoc igitur piscinâ nos sæpius abluamus, nam incredibilis est vis tempestivæ penitentia. 163. Tom. 1.

A L I A.

Morale.

Relapsus lapsu gradior.

Ad illa verba: *Eccè jam sanus factus es, jam amplius noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Significandum Imperator quod Eusebius Silvius narrat, Theodoricum Colonensem, &c. 189. Tom. 1. Ovarium & commutabile semper humanum propositum | Siracides clamat: *Quis lapsus est à mortuo, & iterum tangit eum, quid proficit lavatio illius.* Post baptismum mortuum tangit, qui culpam post lacrymas repetit, &c. 189. Tom. 1. *Legi etiam fol. 677. Tom. 2. ubi Auditor assumptum nostrum morale thema, integrâ concione prosecutus.*

Ad illa verba: *Ne deterius tibi contingat, doce quomodo relapsi ægrius corrigantur, & à Deo severius puniantur, ac proinde Christus hunc hominem rectè monet his verbis, scilicet ne deterius, cuius rei nobilissimum est paradigma Pharaon, qui claud nam multiplices affectus nunquam non redit ad ingenium, Saul, &c. Ninivitar, &c. Legi à fol. 678. usque 679. Tom. 2. Sunt hæc conciones integræ & ab Auditore contextæ.*

FERIA II. POST DOM. II. QVAD.

T H E M A.

Ego vado & quæretis me, & in peccato vestro moriemini.

Quoniam Evangelistam, alium excessum, differentem ab excessu quem Mathæus retulit heri in transfiguratione Domini, hodie referre in suo

Evangelio ex eo satis constat: Quod is heri retulit excessum charitatis Christi, complende in Hierusalem tempore suæ passionis; Joannes vero excessum referat Christi, è limitibus ac terminis synagagæ. Cuius enim prævideret Christus illos excessivos limites humanitatis, quaerendo etiam post mortem Patris, necem filiorum, Apostolorum scilicet. Insuper & limites bonitatis Dei, perseverando ad eum in peccato, ut in illo mori elegerent, ab illis excedit & præmouet. Miser recessus, dum in peccato

Prosecutio.

Quod peccatum post hanc vitam causat æternaliter, in ipsâ vitâ, causare incipit temporaliter. Post hanc vitam quid efficit, *Auditores*, peccatum: privat nempe in omnem æternitatem, &c. Nulla enim unquam lex permitteret ut Deum damnati videant. 149. T. I. Igitur revera damnatus miser est. Inter damnatum igitur & peccatorem vivum, ea tantum est differentia, quod certò damnatus novit se æternaliter illâ visione deificâ esse privatum, in vivis vero existens peccator quamvis eâ visione privetur, sperare tamen possit, se eam recuperaturum aliquando. Sed dicit aliquis: quoniam quæso hic in terris esse Dei visio, nunquid scriptum est: *Non videbit me homo & vivet?* Fateor eâ visione quâ beati Deum vident, in terris non sumus unquam visuri Deum. 210. Tom. 1. Sed tamen quasi fruamur anima visione Dei, deî gratiâ quis exornatur, & quasi damnatur dum eâ privatur. O quantum malum est subtractio gratiæ divinæ! illa enim subtracta quid restat quam damnatio æterna? *In peccato vestro moriemini.* Non tamen eam facit facit Deus pro sepe, nisi dum scelera sceleribus neuntur. Patet in Judaico populo, quem non ita rejecit subito, sed postquam eon annis pluribus patienter sustinisset Videte Sautem. 807. Differt enim gratia divina ab humana. 510. Ubi tamen scelera sceleribus neuntur recedit, quam divinæ gratiæ aspernationem damnati maxime deplorant. 163.

Epilogus.

A peccato igitur, *Auditores*, abstinemus, nescimus enim an subtracta per illud gratia, ad nos aliquando iterum sit revertitura.

A L I A.

T H E M A.

Exordium.

Deus bene agendi occasionem suppeditat semper, restat tantum, mihi Christiane, ut apprehendas, omnia enim hoc in mundo clamitant: *Ego vado.* Neglexerunt Judæi presentem, futuram quidem revocantur etiam post mortem instantissimis precibus, sed frustra, nescit enim elapsa occasio redire. Hic dicitur explicandum occasione oblatâ utendum esse. 637. Tom. 1.

Prosecutio.

In sacro Salomonis carmine narratur sponsum è celo, amara dilecta fores adjisse, pulsasse, aditum petisse, ac illa morabatur, & deliberabat, lentè noliebatur surgere, & tandem cubitu surrexit, sed serò nimis, jam enim recesserat sponsum. Hinc illa dolentis querulæ voces: *peffulum ostii mei aperui dilecto meo, ac ille declinaverat atque transierat.* O bona filia, &c. 637. Tom. 1. Nauta ut primum favens adspirat ventus, mox navim impellentes clamant, &c. Idem in virtutis studio agendum, &c. Parva momenta læpe maximas rerum argulerunt mutationes, nocuit differre paratis. 637. Tom. 1. Sanctissimi quoque homines quàm solerter & industriè omnem bene merendi occasionem vestigarunt, inventa quam accuratè & graviter sunt usi! Oblata certe occasio, non repudiata, lucri maximi causa esse solet. Apud inferos maximi erit doloris, desperatissimi penitentia, tot optatissimo diebus, tot horas, &c. 638. Tom. 1.

Peroratio.

Quisque igitur dum videt omnia clamare: *Ego vado*, presente, dicar, utar occasione, virtutem presentem amplectar, elabi non sinam, quod promovet salutem. Quis novit eam eadem ipsa divina misericordiâ recurret? Hodie vocem Domini sequar, &c. 638. Tom. 2.

A L I A.

QVÆSTIO MORALIS.

Quòdam peccatum sit, in quo Judæos morituros Dominus prædicit.

Quia Christus Dominus protestatur hodie Judæos morituros in peccato, idcirco quòdam sit hoc peccatum per antonomasiam, in quo illos morituros Dominus prædicit, & quoniam peccata in quibus illos perseveraturos esse affirmat, diligentius perquirendum. Et quoad primum dici potest: peccatum originale, peccatum per antonomasiam vocari posse; nam secundum Scholasticos licet verbum divinum ad omnia peccata diluenda incarnatum sit, præcipue tamen ad originale peccatum expiandum, in quo peccato illos morituros Dominus affirmat, quoad suos posteros, & successores, legem evangelicam non recepturos, quia Hebræi non receperunt baptismum

Index Thematum moralium.

Baptismate, & jam mortifera effecta circumfisione. Habuit enim tria tempora circumfisionis, in quo fuit necessaria, & hoc ante Baptismi institutionem. Aliud, in quo fuit utilis, sed non necessaria, & hoc quando pari palli ambulavit cum baptismo, & indifferenter poterat quis ad originale peccatum diluendum, vel circumcidere parvulum, vel baptizare. Ac tandem tertium, quando jam repudiata veteri lege & aboliti omnibus legalibus fuit simpliciter mortifera, carperunt omni remedio ad originale peccatum expiandum, ac proinde merito illos in originali peccato morituros quoad suos haereditores & posteros praedicat Dominus.

Peccatum insuper hoc peculiare, ac proprium peccatum odii & rancoris dici potest, non solum quia Spiritus Sanctus charitas est, & odium e diametro charitati opponitur; verum quia familiare erat Hebraeis non ignoscere, injurias non condonare, furorisque facibus agitari. Unde hodie Christus nedum dicit in peccato illos morituros, sed in peccato suo proprio ac peculiari. *Ei in peccato vestro, inquit, moriemini.* In quo quidem peccato mortui sunt, quia Christo reconciliari noluerunt, & SS. Apostolos persecuti sunt, ut merito illis dici possit: *Quem Prophetarum non sunt persecuti Patres vestri?* Recte autem addit si de hoc peccato intelligatur utpote Judaeis proprio, *Morierini*; nam eo non dimisso caetera peccata non dimittuntur. Ad justificationem enim non solum cum Deo reconciliatio, sed & cum homine requiritur scriptum enim legitur: *Si offeris munusculum, vide filius 76. Tom. II. 282. Tom. I.*

FERIA III. POST DOM. II. QVAD.

In hoc Evangelio, in quo Christus cathedrae Moysi mentionem facit, notandum & sciendum est (quavis plurimi concionatores occasione horum verborum, de Sacerdotum, & Sacerdotii dignitate distulerunt) Christum vel excellentiam vel quippiam tale ad sacerdotes pertinens circumloqui noluisset, sed scopum ejus fuisse Scribarum & Phariseorum peccata redarguere, ut corrigerentur, vel saltem erubescerent pravè agere, jam per Christum secularibus illorum vita manifestata. Patet id per verba Evangelii, quibus de eorum transgressionibus, & defectibus expressa fit mentio. Implicitè autem de eorum dignitate, vel quopiam tali, ut intuenti & Evangelium consideranti clarum esse potest. Vnde Chrysolostus super illa verba: *Omnia opera sua faciunt*, ait, supra Dominus arguerat Scribas & Phariseos crudelitatis & negligentiae, consequenter autem arguit eos inanis gloria, quae fecit eos a Deo recedere. Cum verò ad tria potissimum genera horum Scribarum & Phariseorum, Sacerdotum, ac Praelatorum univèrse peccata reducuntur, mirum, quod dicuntur non faciunt, quod omnia opera sua faciunt ut videantur ab hominibus, &c. Quod imponunt, onera gravia & importabilia in humeros hominum, digito autem suo nolunt ea movere. De singulis illis erroribus dicendi sumus.

THEMA.

Dicunt & non faciunt.

Morale.

Plurimi sunt vox, & praeterea nihil.

Profectio.

Primus error horum Phariseorum pertinet ad intellectum, qui vel solum speculativus esse vult, & non practicus, contra naturam & proprietatem sacrae Theologiae, quam profitentur (est enim illa scientia Theologica practica) & non speculativa solum, sed conjungi vult cum praxi & exteriori operatione, ut iuncta erant aë olim & manus animalium, quae vidit Ezechiel, & architectonica ac mechanica notitia; & taliter docere, sicque sese doctorem profiteri proprie est hypocritam agere: nam secundum Hieronymum Hypocrita appellatur qui aliud est, & aliud esse simulat, aliud enim opere agit, aliud voce praerandit. D. verò Thomas, Hypocritam docet duos in se defectus pati, scilicet sanctitatis, & simplicis simulationem, quibus duobus in aliquo concurrentibus (ut scilicet aliquis sanctitatem habere non curet, sed solum sanctus apparere studeat, sicut accipi consuevit in sacra scriptura) ille talis mortaliter peccat. Vnde merito affirmat idem Hieronymus super Isaiam 12. in comparatione duorum malorum levius esse aperte peccare, quam sanctitatem simulare. Sed objiciat, nunquid non melius est solum intus malum habere, quam intus & foris? cur ergo Christus hanc pictam linguam toties reprehendit, &c. 655. Drogo Hostiensis Praeful, &c. *Lege à fol. 654. usque 655. Tom. I.*

Epilogus.

Quisquis igitur es, mi Christiane, si docere tibi competat, vitæ & moribus & verbo doce, dictis tuis fac fidem, factis quod doces exhibe: Alioqui nemo tibi credet. Vox illa omnium te fecit, *Dicit & non facit.*

ALIA THEMA.

Omnia opera sua faciunt, ut videantur ab hominibus, Morale.

Communis macula inanis gloria.

Exordium aliud.

Mores, Auditores, cur pro sacerdotibus tantum exponatur hoc evangelium à nonnullis concionatoribus; Moses enim, cujus fit mentio, non fuit tantum Sacerdos ut Aaron frater ejus, sed belli dux: & Scribas primò Doctores fuisse testatur Hieronymus in Marth. c. 23. Pharisei licet respectu totius populi religiosi dicerentur, non tamen omnes sacerdotes erant, cum tres Tribus, quae vigeant apud Hebraeos, scilicet Pharisaeorum, Saduceorum, & Essenorum omnes Religiosi haberentur; non autem omnes sacerdotes. Cur ergo cum horum omnium mentio fit pro solis sacerdotibus hoc Evangelium exponitur? Dicitur ergo, Principum, Doctorum & Spiritualium quatuordecim Personarum defensus à Domino exprimi, licetque in omnes particulares suos habeant errores, hic plurimis, quod dolendum est, communis est. *Omnia opera sua faciunt*, &c.

Profectio.

Omnibus infidet opinio sui & pretium, vivitque etiam in optimis quibusque viris nescio cujus gloriae aculeus, qui peratò ita in plenum emoritur, ut nulla superint femina, quae fora, in herbam & fruticem non exurgant. Passim, ut olim Pharisei ad famam & non ad conscientiam laborant, acerbè multa superantur, & vana gloria nos superat; semper enim in nostrum honorem revolvimur. Verissimè cecidit quisvis ille fuerit:

Gloria cupido hominibus exiit novissima.

Et ubi quæso reperias eos qui laudem omnem avertunt? *Lege à fol. 474. usque 480. Tom. I.* Septe quominus gloria proderit in occursum impedire vix potuit, &c. & hic error spectat ad modum operationis ejusque finem, cum ex vanà gloria perantes non oculos Dei, sed hominum quaerunt; quibus placere volunt.

Peroratio.

Quæ cum ita sint concernur, Auditores, qualescunque etiam simus, tales esse, ut Plinius scribit & vidisse vitem, scilicet sine foliis, vel malum punicam quæ stirpe & non palmitè aut ramis fructum tulit. Actiones sanctas occultemus, &c. sed quis est hic & laudabimus eum? Talem vitem & malum punicam recenset Plinius inter prodigia. Talem & tu mihi hominem ostende quem non inanis gloria vexet, & cum inter prodigia rerulero, 475. Tom. I. & à fol. 703. & 710. Discursus nostro finem imponat Joannes Sarisb. *Omnia*, inquit ille, quæ ostentationis causa sunt, proficiuntur in mortem. *Lege etiam quæ habentur à fol. 444. usque 447. Tom. I.*

Ad illa verba, *Alligant enim opera gravia & digito*, &c. doce ex hoc patet, quod ille, qui constituit legem aliquam, licet non sit subditus legi, quantum ad hoc quod puniatur per hominem, si contrarium faciat, tamen obligatus est ad legem implendam, & gravius punietur à Deo si contrarium fecerit, quia transgressio ejus gravior est propter scandalum, propter quod dicit Sapiens, *Patere legem* quam tu ipse ruleris, & Extr. de Constit. c. cum obi. dicitur quod quidquid juris in altero statuit, ipse eodem jure uti debet. Patet etiam ex iisdem dictis quod ille, qui statum Ecclesiae, in generali, seu in speciali, onerant gravibus statutis, sine evidenti necessitate, abutuntur suâ potestate, sicut faciebant Scribae & Pharisei. *Lege fol. 479. Tom. II. ubi docet Auctor servis & subditis non esse abutendum.*

Ad illa verba, *Quaecunque dixerint vobis*: Doce virtutis obedientiae necessitatem & utilitatem. Nunquam enim quemquam hominum, imò nec seipsum ab obedientia voluit exemptum. Non enim, inquit, quia Domini temporales paradigma apparenter injusta & vestigialia onerosa imponunt subditis, non propter hoc subditi obedire non teneant, quia Doctores ea quæ dicunt non implent; non propterea, *Auditores*, quaecunque dixerint servare non debent; leges enim divinae non facile patiuntur exceptionem, 540. Tom. II. De virtute obedientiae. 890. Tom. I.

FERIA IV. POST DOM. II. QVAD.

THEMA.

Filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum & Scribis, &c.

Morale.

Quæ sunt præcipua Passionis Christi mysteria.

Exordium.

Passionis Christi acerbiter mentio, de qua præcipue in præfenti Evangelio fit mentio, per quatuor perfectissimè exprimi, ipsamet Christi verba testantur. Quatuor enim hæc enumerat: Traditionem, Illusionem, flagellationem, & crucifixionem *Tradetur gentibus* ecce primum; *Ad illudandum* ecce secundum; *Ad flagellandum* ecce tertium; *Ad crucifixandum* ecce quartum, de singulis pauca.

Profectio.

Index Thematum moralium.

Profectio.

Quamvis sponfus in sponfam suam favores innumeros contulerit, tamen ab eadem sponsa nil ita celebratur, quam quod à sponso ferre delecta in cellam vinariam. *Introduxit, inquit, me Rex, &c.* Cant. 2. Qui favor si nudè & literaliter intelligatur potius in dedecus quam in gloriam sponsæ Dei redundat: dedecet enim sponfas virgines subintrare cellas vinarias, vini enim haustus feminis etiam gentilibus fuit interdicitus, ut frequenter historix passim referunt. At si mysticè intelligatur tunc in gloriam sponse redundat: Sponfa enim à sponso in cellam vinariam celebratur introduci, cum vel divinitatis & humanitatis suæ cognitione eam imbuat, ut vult *Ambrosius, Serm. 70.* vel cum illustratur donis Spiritus S. ut vult *Rupertus 2. de Glor. Trin. c. 13.* vel cum præcipit gaudium aliquod spiritus, ut vult *Chrysostr. super Matth. 9.* & *Gregor. sup. 1. Reg. c. 1.* Vel dum de quoque passionis Christi secreta percipit fervidâ meditatione & contemplatione, ut *Clemens Alexand.* cujus opinio nostro deservit proposito. Quid enim sunt hæc quatuor passionis Christi puncta in Evangelio à Christo animarum nostrarum sponso relata coram Apostolis, quam quasi quædam quatuor dolia vini, ex quibus dum anima bibit, non cerebrum turbatur, sed cor inflammatur. Sed videamus, *Audiores*, cum de hirsuta Christus expressam facit mentionem, quid acerbissimis in se contineant. De *Traditione* vide quæ Auctor habet: *Nefas, inquit, silentio præterire est quod plerique faciunt.* 388. Tom. 2. De *illusione.* 340. & 341. Tom. 2. De *flagellatione.* 341. 342. & 343. Tom. 2. De *Crucifixione.* 352. & 353. Tom. 2.

Peroratio.

In hanc ergo cellam vinariam Passionis Christi vos, *Audiores*, quandoque recipite.

A. L. I. A.

T H E M A.

Dic ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, & alius ad sinistram tuam in regno tuo.

Morale.

Pro plumatili pileo ambitionis ubique decertatur.

Exordium.

Diaabolus, *Audiores*, subinde Cupedinarium agit, & gulâ tenet, subinde & aurificem: novit enim sua etiam fœdissima inaurare taliter, ut aurum putum puræ fordes videantur. 702. Tom. 2. sed & Pileonem quandoque agit, egrisque eum ab ipso mundi exordio: Nam Ambrosio cum Lucifero in celo, & cum Adam in Paradiso, coepit. Revera Ambrosio anus est impudens & importuna satis, quæ ingressa fuit in ipsum Christi cenaculum, & in ipsum cælum, & hodie in ipsum Apostolorum collegium penetravit. Antiqua certe sed heu! nimis mundo familiaris lues, conabimur eam describere, 704.

Profectio.

Novi Orbis incolæ Orientales, &c. Nil in orbe jam sanctius honorum & dignitatum splendores hi sunt enim plumatiles pilei, quibus Diabolus suos solet candidatos exornare, quibus plerumque homines falluntur. Tam audax verò & præfidens est infernalis ille tentator (quare nemini mirum videatur Marem hanc & filios ambitione tentatam) ut vel sanctissimos homines non veritus fuerit aggredi plumarum & ambitionis tentatione. Joanni Baptistæ nunquid plumatilem pileum ambitionis obtulit, &c. Eodem stratagemate aggressus fuit Paulum & Barnabam, imò in ipsum Apostolorum collegium, non hodie tantum, sed sæpius velut Eridis pomum plumatilem hunc pileum projecit, in medium velut distulset: Honoratissimus omnium habeto, & ecce facta est contentio inter eos, quis eorum videretur esse major? O mei Apostoli, quid ista lis vestra? &c. 704. & 705. Tom. 2. Quam verè Ambrosius, &c. nunquam non est fecunda malorum hæc ambitio, pater in Jeroboam, quid ambitio illi non infutura vit? Ut enim sibi suisque regnum stabiliret, &c. *racia consequenter ex Auctore foliis assignatis.* Sed ut hæc ambitio Apostolicum turbavit collegium, quia reliqui decem indignati sunt, ita & jam conturbat pileus ille plumatilis orbem universum. Ab hac una peste quot in provinciis & regnis lachrymæ? quot præclarâ principum & Electorum comitia hæc sola furia ambitio disturbavit unica? quot jam annis in Europâ fovimus bella, sed sanè miserissima, quæ alternantibus victoriis utramque partem miserè attriverunt, & fortunæ exhaustur præne omnibus, sic utraque pars vicit & neutra vicit. *Legè à fol. 704. usque 707. Tom. 2.*

Peroratio.

Vos ergo, Christiani, plumatilem hunc abjicite pileolum Christi monitu. 707.

A. L. I. A.

Ad illa eadem verba: *Dic ut hi duo, &c.* supple ut Glossa addit in hac vita, doce nomen quantumvis senex & bonus, hic sibi sellam quietis debere seligere; laborandum enim est nobis quamdiu superest vita, quare Auctor pulchro discursu reprehendit multorum voces: Ego jam tam diu decubui, tam diu penitentiam egi, tam diu pauper existui, cur jam non tandem saner, jam non genio indulgeo, & dives tandem ho, sicque repaulem. *fol. 1. Tom. 1.*

Tom. II.

A. L. I. A.

Ad illa verba, *Nescitis quid petatis.* Cur petita negat Christus? Cur non annuit petitioni? fuerit mala? Scire debetis, *Audiores*, aliter Deum agere cum amicis suis electis, aliter eum reprobis. Verum est Israëlitis populus in solitudine importunis precibus carnes quondam postularit, quod quamvis valde Deo displiceret annuit tamen, sed quomodocumque non propitius sed irasus. Item Populus ævo Judicium Hebræorum regem petiit ac quæ quod & Deo displicuit, sed tamen concessit, non ut beneficium, sed supplicium, sciebat hoc illis non profuturum. Non ita cum amicis agit, sed benigne nostro bonæ negat, dum nescimus quid petamus. Quæ certe aliquando non sunt Christianorum vota, 108. & 109. Tom. 2. Quid ergo petendum ne hanc eandem cum hac semina audiamus aliquando reprehensionem.

FERIA V. POST DOM. II. QVAD.

T H E M A.

Et induebatur purpurâ & bysso.

Morale.

Levis veste plerumque manis mente.

En, *Audiores*, quid tanquam una ex principalioribus concausis damnationis hujus referat Evangelista: Tautine flagitii est byssinâ veste amicti? non vi rapuit, non dolâ, quâ purpuram & byssum emeret, ut multi hoc ævo solent, pecuniam, non opifices inanupretio fraudavit, nec mercedem famulis negavit, sed suis oculis, ere suo sibi hæc comparavit, & tamén sepultus est in inferno. 421. To. 1. Horrendum sanè illud Evangelista, nec minus illud D. Gregorii, &c. Pauci certe cum Salomone orant, qui victui suo tantum postulabat tribui necessaria, nos enim requirimus nunc superflua. 422. Tom. 1. Quod Divitis Epulonis vitium, luxu scilicet vestium, ita est generale, ut eo inficiantur etiam viti spiritalia. Opus foret certè hoc nostro ævo, ut Carolus V. revivisceret. 428. Tom. 1. prudentius certè fecere & gessere se majores nostri. 427. To. 1. Imò Christus ipse, non nisi pannis voluit involvi, quare horum delicatiorum tardus non est vinet. 430. Tom. 1. Videatne, *Auditor*, purpuram exultant stravisse pluribus viam ad sepulchrum infernale, ac proinde bene in enarratione causarum damnationis interfecti ab Evangelistâ; plerumque enim leves veste, sunt inanes mente. 431. Tom. 1.

A. L. I. A.

T H E M A.

Et epulabatur quotidie splendide.

Morale.

Gulosus damnationi vicinus.

Exordium.

Contracta cum vitiis familiaritas & consuetudo rerum pessima, mortalem præstringit obtutum ut discerni nequeat, quam indecorum sit quod orquet, quam fœdum quod mulcet, quandoque victum, ut nimis angustum & aperum accusamus: gulam deberemus ut nimis capacem & amplam. Vitium enim hoc unicum vitiiorum præne omnium est ingressus, per hoc unum gulæ ostium & libidinis flamma, & torpor inguit, & itarum ac jurgiorum fervor, ingreditur. Et hæc altera ponitur Damnationis Epulonis divitis concarsa. Agmen igitur nozarum gulæ in campum produca.

Profectio.

Variè proterus delinquit gula. Primò quidem cum nimium cibi potusque ingeritur, vel reclamante stomacho, qui æpissimè non incediam queritur, sed nimiam saginam. Sunt autem & stomacho sua verba. 153. Tom. 1. Altera, cibi aded delicatis pretiosis inhiare, ut necesse sit, omne perferuari profundum, & conchylia ultimi maris ex ignoto litore erueret. Ultra Phasim capi volunt, quod ambrosiam popinam instruat. Sed nocet velim, illud etiam delicatum ac pretiosum censeri, licet in se vilissimum sit, quod à gulâ plurimum desideratur. Hinc fieri potest, ut iste gravius delinquit fungus edendis, quam ille perdice aut Phœnico pteri linguâ. *Elau, &c. 153. Tom. 1.* Tertia gulæ noxa; symphosis ac conviviis nimium & temporis & nummorum tribuere. Solent subinde liberis parentibus vaticinari: Væ tibi puer, ubi in exteris regiones amissis, delictis, domesticis carebis: quam in fuetus eris laboris & pecunie? Quod fecus his obijciendum epulonibus: sed pergo. Quartum gulæ vitium, sejuniorum leges temerè violare. Multi hoc ævo jejunos se credunt cum non sunt ebrii, &c. Quintum gulæ crimen, Ebrietas omnium vitiiorum periculosissimum. 153. Tom. 1. Certè divites vos Epulontes, an non scitis quo loco sit sepultus Parronus vester Dives Epulo? *In inferno*, ubi expetit, quod nunquam unum vestrum expertus alterius, orbis famem. 154. Tom. 1. & 155. Tom. 1.

Peroratio.

At nos ambitiosissima gulæ homines his plerumque par uniterremur. Dapes & delicias; cœnas & calices sectamur, quidquid de futura fame sit. Consideratius, obsecro Christiani, consideratius, &c. 155. Tom. 1.

A. L. I. A.

Index Thematum moralium.

A L I A.

Morale.

Vestium & conviviorum luxus Eleemosynas impediunt.

Ad illa verba: *Cupiens saturari de micis & nerbo illi dabit.* Magna certe inhumanitas, sed ea, *Audientes*, unde? concinne hoc tibi quaerenti respondetur tribus quasi verbis. *Epulabatur quotidie splendide.* Stomachus ergo illi erat humidus. Humidus locus ut optus est generationi serpentum, ita lautè saginata caro vitiorum omnium fit mater &ATRIX. *fol. 2. Tom. 1.* sed & insuper quaedam sunt eleemosynam impediencia, quorum primum est ingens & turpiter copians vestium luxus, quocum fuisse infatum quis neget? Alterum sumptuosa convivia. Tertium rapinae palatae, &c. 194. Tom. 1.

A L I A.

Morale.

Nec in sepulchris quidam quiescunt.

Ad illa verba: *Mortuus est autem Dives & sepultus est in inferno.* Apud Flandros dicitur vulgariter, mortuos in sepulchris quiescentes non esse irritandos; at hoc non habent privilegio quos sepulchrum congit infernale. Cerberi ibi latrantes plurimi. Quare? verò quo terrè loco, hoc sepulchrum situm sit, quàmque sit capax, curiosum quamvis sit magis quam utile, breviter tamen resolvo. Theologi, &c. Mallem ego ut quis vestrum, *Auditor*, quaeritaret industriè, quomodo hoc evasurus sit sepulchrum, nève eò cum hoc divite post mortem deferatur? horrendum enim nimis est. Cavea Calisthenis, Christianni regis Daniae, &c. At hæc cavea infernalis arctior & pœnalior est. Evasuri sumus verò eam si in vivis frequenter ob oculos nobis ejus terribilitas verferur. Verfari poterit sic. *fol. 165.*

A L I A.

Morale.

Non semper moniti proficimus.

Ad illa verba: *Rogo ergo te Pater, &c. Habent Moyses & Prophetas audiant illos.* Justa divitis hujus prima fronte videtur petitio, Abrahami verò injusta denegatio. Is enim qui jam pœnerat, posteros suos hæredes salvos volebat. Sed rem inspicimus, de qua judicemus. Nota erat factis Abrahamo caelesti horum posterorum & seminum cœcitas, altitque in peccatis fœditas. Quod plurimi nostrum obijciunt, malevolis scilicet, ephic suspensus est, ille ob tale crimen recollatus est, hoc nobis obijci, & in clamat Ecclesia per suos verbi Dei præcones indies. *fol. 173. Tom. 1.* cur autem horum ita citò quidam obliviscantur? Rationem reddo hac similitudine: Ut si faciunt, &c. 171. Tom. 1. Tales erant & posterum hujus divitis; quamvis enim ut suos modò habeant suos monitores, dormiebant somnum Jonæ, ut & modò quidam donec projiciuntur in mare æternitatis. Pauci enim se se ante exonerant. 172. Tom. 1. Justè ergo Judex ille obijcere poterit quod Daniel Balthasari. 172. Tom. 1. ac proinde præstat, *Auditor*, non concionantes Angelos, non miracula petere, sed nostris credamus monitoribus Ecclesiae. 172. Tom. 1. *Poteris & his interferere quæ habentur fol. 175. 179. 190. 191. Tom. 1. & lege quæ habentur. 154. Tom. 1.*

FERIA VI. POST DOM. II. QVAD.

T H E M A.

Dixit IESVS discipulis & turbis Iudæorum parabolam hanc.

Morale.

Per sensibilia facilius caelestia percipiuntur.

Cur Dominus in parabolis locutus fuerit, varias afferunt rationes sancti Patres. Theophylactus, inquit, ut redderentur auditores attentiores. Hieronymus dicit hoc fuisse familiare Syris & Palæstinis, ut quod per simplex præceptum teneri non potest, per similitudines & exempla teneretur. Chrysostomus, ut eos, inquit, ad interrogandum induceret. Sed S. P. Augustinus ab aliis parum aut nihil discrepans, inquit, Dominum in parabolis locutum fuisse, quia per sensibilia facilius caelestia capiuntur. Hinc Christus in parabolis locutus est frequentius, easque desumpsit ex rebus obviis, quæ cernuntur & audiuntur, sic hominem peccatis obnoxium, cum asino in puteum lapsò contulit. *Quinque panes, &c. 562. Tom. 2.* perinde si dixisset, ô Judæi! toties de meâ personâ inquiritis, & ecce omnia quæ vel cernitis, vel auditis, vel tangitis, vel etiam odoramini, & gustatis, ad animum, ad interiora, ad Deum, & sublimia vos manu ducent. *Qui noctu cernit faculas caelestes stellas velut in excubiis vigilantes, &c. 562. Tom. 2.*

A L I A.

T H E M A.

Hic est hæres, venite occidamus eum, & habebimus hæreditatem ejus.

Morale.

Auri dira fames quò non mortalia cogis pectora?

Exordium.

Theologis duplex est appetitus, concupiscibilis & irascibilis, pessimi certe ambo suaves, nisi rigidis imperiis coëreantur. Ille voluptates ambit, hic similitates exerceat, ingenti hominis damno. Scarabeus quidem est Aquila capitalissimus, &c. 205. Tom. 1. En irascibilem appetitum, en capitale odium. Nec minus fuit illud quo ferebantur Judæi in Christum. Sed quantum sit virum modò videamus prava cupiditas non alicujus lentis edulii, sed pecuniae. Omnia, *Auditor*, credideram me dixisse si illud Pauli proterulo: *Radix omnium malorum cupiditas*, uno hoc addito verbo Radix omnium, &c. est cupiditas auri, quid non audeat auri nimium cupidus? 205. Tom. 1.

Prosecutio.

Uti vix ullus, *Auditor*, tam senex est, qui non diutius vivere desideret; ita nemo ferè tam dives, qui non esse ditior laboreat. Fateor sine pecuniis quasi nulla est vita, & quamvis non extrema, saltem aliqua fortitan stimular necessitas; sed sub hoc doloso fictæ quasi necessitatis cinere quantum tentationes latent, & quam concupitur vi & industria non quod necesse est, sed superfluum? Hæc cupiditatis auri lex est: Accipe cum datur, tæpe quando potes, rapendæ sunt pecuniae si eas aliter non liceat parare. Nec mirum, tantarum enim sunt virium omnium omnino cupiditatum tyrannides, admittæ semel. 205. Tom. 1. Motus ergo cupiditatis auri semel intronissit, quid mali non cogitant, & meditantur, & denum perpetrant, pater certe in his agricolis, quos ea invalerat cupiditas: *Venite*, inquit, &c. & *habebimus hæreditatem ejus*. Sapientissimè dixit Bias: Studium pecuniae est Metropolis omnis malitiae. Quod æque sapienter confirmans Timon: Duo, inquit, sunt malorum elementa, incerpibile opum cupiditas, & glorie appetentia. *Venusinus* verè ac rectè: *Perditat arma, lacum virtutis deseruit, qui semper in augenda festinat & obruitur re.*

Sed audiamus de hac cupiditate à S. P. August. Ambros. Chrysostom. Pecunie certe cupiditas summa dum inheret homini hæc auri spes; *Hæres erimus*, omnium malorum lerna. David jam unctus nondum coronatus rex, injurias maximas, &c. 703. & 704. Tom. 2. & lege de cupiditatis, 718. Tom. 2. & 161. Tom. 1.

Epilogus.

Quid igitur obsecro te, mi Christiane, quid tantopere amas, quæ amata inquinant, possessa onerant, amissa cruciant. 704. Tom. 2.

A L I A.

Morale.

Invidiæ Mater Avaritia.

Ad illa eadem verba, Quid mirum, hos agricolas videntes Domini filium, in necem illius statim unanimes conspirasse, avari erant, hæreditatem sperabant, quos verò incesit auri cupiditas nimia laborant & invidia. Unde Proverb. 28. scribitur: *Vir qui festinat ditari, alius invidiæ: tantò enim quisque plus invidet aliis bona præsentia, quantò minus ipse contempserit ea.* Et Alanus de planctu naturæ dicit: *Si quis in torrente ditatarum natat, in hunc omnes suarum detractionum acervos expendit in viâ. Rectè dixit ille quisquis fuerit: Avaritia invidiæ mater.* Impossibile enim est, cum avarus quempiam aut divitiis, aut aliis rebus, in quibus omnibus est invidia, magnum & potentem viderit, ipsum illi non invidere. Sed res tota in Evangelicâ historiâ patet: Hic, inquit, hæres est, quibus in verbis denotatur Judæos hos agricolas, quibus Dominus dederat legem, bonæque omnia temporalia, temper fuisse anxios & timidos, ne quod possidebant amitterent. 635. Tom. 2. In morbo verò hoc jacuit inquinata Synagoga donec Christum crucifigendo quasi e Synagoga eiecerunt. Est enim invidia *morbus insensibilis*. 498. & omnium malorum auctrix. In orbene fuere graviora mala quam Adami lapsus? &c. 497.

A L I A.

Morale.

Malè perdere, damnare est.

Ad illa verba, *Malos malè perdet.* Quid hoc, *Auditor*? cur addit Evangelista Dominum hos agricolas malos non solum perditurum, sed malè? Quid est Malè perdere, estne malè perdere decapitari, flagellari, uri, comburi, rotis discerpi? Malè perdi damnari est. Quid autem sit damnari videamus. Damnari est projici in tenebras exteriores. 147. Tom. 4. Hære sine fructu perpetuo. 151. Tom. 1. Fæctorem percipere continuò deterrimum. 156. Tom. 1. Igne cremari inextinguibili. 159. Tom. 1. Continuò rodâ Verme conscientia. 161. Tom. 1. Sociari & associari pessimè. 164. Tom. 1. Nunquid sic perdit malè perdi seu damnari est?

FERIA

Index Thematum moralium.

FERIA II. POST DOM. III. QVAD.

THEMA.

Quanta audivimus facta in Capharnaum, fac & hic in patriâ tuâ.

Argumentabantur Pharisei in Christum hodie, argumento à minori ad majus, dicentes: Sicut fecisti in Capharnaum & non tantum ibi, sed alibi, fac hic & in patriâ tuâ. Similitudine verò factis opposita dicta sua confirmant tanquam recte prolata: Sicut, inquit, verus medicus citius & libentius seipsum curat, & alios ad se pertinentes, quam extraneos; ita si tu miraculorum sis verus parrator, citius & propriori animo facies ea inter propinquos tuos, quam inter extraneos. Sed Dominus consequenter respondit, non dicendū se inter eos non posse facere miracula, sed quòd eorum obesse malitia; & hoc probat duobus sacra Scripturæ exemplis, videt nempe Sareptanæ & Naaman leprosi. Inquit, quid igitur quænam hæc Capharnatarum fuerit malitia, Dei quasi liberalitatem & potestatem vinciens.

Morale.

Ingratitudo præcidit alas liberalitatis divine.

Prosecutio.

Ad volandum, inquit Job, avis nata est. Si tamen alarum ei penne præcidantur volatus illi omnino interdicetur. Avem mysticum Christum vocat Isaias 46. Vocans, inquit, ab Oriente avem, & de terra logim quæ virum voluntatis meæ. & locutus sum & adducam illud: quævis & faciam illud: à quo volatu quemadmodum & materiales aves, Audistis, non cessavit unquam, nisi quando retardativa impedimenta reperit, quibus licet non abolutè, tamen pro tempore influxus divinus in nos siltatur. Inter quæ impedimenta retardativa primum locum obtinet, Aspernatio divinæ gratiæ, quæ multi, ut olim Capharnatæ, laborant. Incredibile videretur, nisi testes loquerentur oculi, quam in rebus fluxis curandis finis industrii; cum autem pro celo, heu quæ inertes! Nulla habetur hic temporis ratio, finis etiam ablata pertransire, hoc est, quod torquet inferos. 162. & 163. Tom. 1. Insuper & invidierant. 181. & quæ videtur esse principalior ratio, quæ volarum hujus avis impedit, ingrati erant; hujus enim vitii proprietates est exsiccatio fontis liberalitatis Dei. 660. Tom. 2. Ut è contrario gratitudo beneficiorum & liberalitatis divinæ est Mater. Nam quid aliud est gratiarum actio, vel gratitudo, nisi alterius secundi beneficii suavis petitio? 660. Tom. 2.

Epilogus.

Caveamus igitur ne Capharnatarum simus imitatores, Deus enim quamvis infinite bonus, hoc tamen premium gratitudini postit, ut eæ prætio beneficia quodammodo exæquemus, & æquales aliquantulâ proportionem reddamus æquali. Hinc S. P. Aug. 660. Tom. 2.

ALIA.

Ad illa verba: Et repleti sunt omnes in Synagoga ira. Inter affectus ira & libido sunt impotentissimi, nec ulla ferè vitia tam concitato impetu quâ datâ portâ, ruunt, &c. Iracundiam Paulus Orosius egregie depingit. 161. Tom. 1.

ALIA.

Morale.

Homo bestia ferocior.

Ad illa verba: Duxerunt illum usque ad supercilium montis, &c. ut præcipitarem eum. Quam verè dixit qui effectus est quondam, ab homine homini quotidianum est periculum. Interrogatus Anacharides Schyta quid hominibus maxime infestum esset? Ipsi, ait, sibi ipsis, Pater in his Capharnatæ. Quam sæpe certè historia probant hæc veterum dicta. Et ut sacris inhæreamus, Erat in aula Darii Daniel, cui Darius octypatâ Babylonæ & Chaldææ imperio, Medis & Persis subiecto, præfecit eum, ut pote quem noverat, fidelem, centum viginti sarapis, & tandem universo regno; sed hunc favorem concomitabatur, vel potius subsequabatur oculatissima invidia, 180. 181. Semper tamen interitum Danielem suum quoquo modo poterat, turabatur Darius, dumque sollicitus erat ne à leonum dentibus discerperetur, disceperbatur ab hominum invidia. Sunt quippe invidi omni ferociores bestia, 181. Tom. 1. fol. 182. Tom. 11.

ALIA.

THEMA.

Ipse autem transiens per medium illorum ibat.

Morale.

Inter iracundos Tace, & noli turbari.

Exordium.

Tanquam repercussam silicem tres scintillas & micantes flammâs comperio emittere hodie Christum Dominum, à Nazaræis verè variè

impetitur; nempe doctrinæ, operationis, & virtutis. Interrogatus enim cur tot tantaque miracula in Capharnaum patrarit, & tan pauca in Nazareth, respondit, & respondendo; flammam emittit doctrinæ. In ejectione è Synagoga exagitatus, patientiæ lucem prodit, nihil enim nisi illius sustinentiam in Evangelio legimus. Raptus tandem usque ad montis supercilium ut præceps daretur, virtutis ac divinitatis, ex eo flamma profilit; transiens enim per medium eorum ibat. Hæc flamma potestatem urgebrus discursu.

Prosecutio.

Petræ appellatione Christus Dominum in sacris scripturis nominari, patet ex diversis locis, Deut. 32. Exod. 4. Psal. 117. &c. at nomine filicis restrictus & pressus à generali petræ nomine Christum præfigurari testis est Job cap. 28. dum illum silicem esse affirmat, ad quem Deus extendit manum suam. Ad silicem pervenit manum suam, subvertit, inquit, à radicibus montes, dum scilicet eum, ut videt Hieronymus, incarnari voluit Deus Pater. Nec Christo desunt filicis proprietates; Nam ut filix percussus silentem & latentem intra se prodit ignem, ita Christus mystic filix humanis percussus actibus vel bonis vel malis, ad beneficiorum aut penarum, aut doctrinæ, aut operationis, aut miraculorum vividos emittit ignes. Testes in promptu sunt Nazaræi. Sed quod notandum est nunquam ullum quamvis graviter factis percussus, diversimodè à ludicris, iracundia aut impatientiæ prodidit ignem. Quid enim mitius quam tacens inter murmurantes pertransire, & abire? O Audientes, quam hoc sit consilium Inter iracundos non remanendum, non disputandum, sed pertransendum. Quæ res si in obsequio præterit, quot jurgia, quam scædas lites, quot rerum damna facile vitæemus. 808. Prudentis est declinare iectus & minantibus plagis exemplo Christi se subducere. 808. Tom. 11. David Saulis irati lanceam non resistendo, sed fugiendo evasit. Sed, Audientes, dicetis conceptum sermonem tenere quis potest? verbum vetus est tangi & si læte, lædi & non mordere, summæ fortitudinis est. Hoc tamen docet ratio, &c. 655. Tom. 11. Hoc præcavit David, Tobias, &c.

Epilogus.

Christi ergo hac in re simus imitatores & inter iracundos constitutus animo tuococine: Tace, & noli turbari. 655. Tom. 11.

FERIA III. DOM. III. QVADRAG.

THEMA.

Vade & corripe eum inter te & ipsum solum.

Morale.

Si oburgas, non corrigis.

In modum experit Chirurgi se gerit hodie in Evangelico textu Christus, circa materiam correptionis fraternæ; si enim illa saucium curet membrum, lenia medicamenta in ipso morbi principio adhibet. Si hoc parum animadvertat prodesse, mordaciora & mordicativa, superimponit. Si verò vulnus putreticat, ferrum etiam atripite non recusat. Si tandem desperata sit res, in eam determinationem venit, ut marcidum putridumque membrum secet, ne putridum, tangens non putridum, putridum faciat, totumque corpus inficiat. In modum hujus, inquam, Christus se gerere mihi videtur, Auditor. Ad corripiendum enim fratrem primum levia medicamenta præcipit: Vade, inquit, & corripe eum, &c. Secundò severiora his non pericientibus jubet: Si te non audierit, &c. Tertio ferro, atque igne, te in deteris vergente manum admovet: Si illos non audierit dic Ecclesia. Ac tandem desperata correptione membrum mystici corporis Ecclesiæ præcidendam mandat: Si Ecclesiam non audierit, &c. utique per excommunicationem, quæ metaphoricum membrum à Symbolico Ecclesiæ corpore præciditur, ne alia membra inficiat. Cæterum est unicuique, mandata est cura de proximo suo, sed quomodo optime proximus lapsus, curetur audite.

Prosecutio.

Nil quidem optatius est terræ stienti quam opportunus imber; si is tam in placidis guttis rotando depluat. Nam si præceps nimbis superne ruat, unòque se se impetu effundat, plus sæpe nocenti adfert quam commodi: ita verbum mite velut stilla leniter impluit, suaviter penetrat, multum secundat. Invektivum, verò velut grandinans pluvia frequenter non emendat, sed exarberat. Fateor, utrumque profus viciosum, nihil & omnia reprehendere; nil dissimulare posse, & omnia dissimulare velle, &c. 701. Tom. 1. Eruditè Siraides: Est correctio mendax in ira contumeliosa, iracundus enim mentitur correctionem; nam oburgare vult, non emendare. Scivère hoc Ethnici. Nunquid enim illud est Tullii, &c. Monet & reprehensores & correctores proximi Paulus, &c. Quid enim emendet oburgator ille qui asperitimarum oburgationum plaustra exonerat in eum, quem verbis correctum & castigatum cupit? 702. To. 1. Christi certè in hac arte præceptum est observandum, &c. & rectè addit solum; nam ut moneri & corrigi res à se inamœna est & ingrata: & si accedat, &c. sic etiam plurima quoque commodius dicuntur soli & separatè, quam coram aliis. Illud enim admonitioni, hoc oburgationi similis habetur, 702. Tom. 1. Sociates, &c.

h 2

Peroratio.

Index Thematum moralium.

Peroratio.

Cum verò linguæ plures sint oburgantes quam corrigentes Apostolus Petrus sic instruit eos vel qui plane insonites oburgantur, vel multo acerbius quam commeriti fuissent. 702. Tom. I.

ALIA.

THEMA IDEM.

Morale.

Qui recte corripit, cor rapit.

Correptionis flaternâ, de qua hodie in Evangelio, investiganda est methodus, artis est frenare indomitum equum, silvestrem mansue facere volucrem, sed majoris est industria hominem jam lapsum & a recto deviantem revocare: siqui autem debet hæc revocatio seu correctio cum mansuetudine & benignitate, licet non expressè habeatur in Evangelio, nisi in Etymo vocabuli *Corripo*, id est, *cor rape*. Habetur tamen in plerisque Scripturæ locis & veteris testamenti figuris, unde merito affirmat David: *Supererit mansuetudo corripientum*, quasi si ipsa non superveniat correptio non sequatur. Igitur in hac correptione observanda est comitas verborum, ut cor proximi rapias. Nam, inquit Siracides: *Verbum dulce multiplicat amicos & mitigat inimicos, & lingua Eucharis (seu gratiola) in bono homine abundat*. Tria dixit Siracides, &c. Tom. II. fol. 645. Tullius olim, &c.

Distinctio inter Arguere monere & corripere.

Arguere propriè superiorum est respectu inferiorum, unde Apostolus ad Titum 3. *Argue, obsecra*. Hujus verò modum reprehensionis explicat 1. 2. Cap. *Argue*, dum inquit, *cum omni imperio*. Monere verò est inferiorum respectu superiorum, unde Bernardus ad Eugenium Pontificem Max. Moncoete, non arguo. Corripere eodem est respectu parium, idcirco in Evangelio dicitur: *Si peccaverit, &c.*

ALIA.

Morale.

Sic corripit, ut famam consulat.

Ad illa verba scilicet, *Inter te & ipsum solum*, doce corripere coram aliis, qui proximi delictum nesciunt, non esse corripere, sed detrahere & destruere. Nam sic corripiendo, fama illius qui corripitur diligitur, fama verò cum homini unicuique sit pretiosior, tot ille moribus cadit, quot novos accipit sui delicta inauditores. 633. Tom. I. & *Consule Indices utriusque libri v. Fama*.

ALIA.

Ad illa verba: *Non dico tibi usque septies sed septuagies septies*, Doce inimicis dandam veniam, & *consule conciones nostras formatas feria 6. post diem Cinerum, & Indicem utriusque Tomi v. Inimicus. Injuria*.

FERIA IV. DOM. III. QVADRAG.

THEMA.

Quare & vos transgredimini mandatum Dei.

Morale.

Transgredi mandatum Dei nunquam licet.

O Nychini lapidis naturam & proprietatem naturalistæ describentes docent, quoad formam esse similem humano ungui, quoad effectus excitare lites & rixas, non tamen in præsentia Sardii nocere posse; quæ omnia Scribis & Phariseis Apostolos accusantibus convenire satis liquet ex his, quæ in Evangelio narrantur. Quod enim unguis proprietatem in seipso habuerit patet ex doctrinâ quam satis perniciosè docebant; ut nempe bona filiorum raperent, debere filias familias munera offerre non parentibus egenis, sed Deo, eo scilicet pretextu, quod Deus primus omnium parens sit ceteris dignior, quæ quidem munera sic oblata in eorum lucra cedebant. Quod lites & rixas excitent eorundem accusatio & impostura: *Quare discipuli tui transgrediminiur*. Quod denique in his mala mens, & malus animus fuerit, ita tamen, ut in præsentia Sardii Christi nocere non potuerint, patet ex defensione ipsius Christi respondentis, *Quare & vos transgredimini mandatum Dei, &c. Item & ego petiturus sum hodie a vobis Christiani*.

Prosecutio.

In proximi nostri accusationem ferimur proni, crebræ sunt conciones, quæ in avaritiam, in superbiam, in libidinem, &c. disertissimè invehuntur, sed quam paucos reperias qui sibi ipsi hoc oggerant, &c. plerique omnes dicere solemus Ecclesiastes hodie. 381. Tom. I. Aliena scilicet discutientes & propria non inspicientes, similes his Phariseis. Peto igitur a vobis præsertim qui ita facile proximum judicatis & accusatis. 489. Tom. I. *Quare & vos transgredimini, &c.* quo fundamento peccatis cum tamen sit malitia unius peccati, ut ne quidem æternis inferni ignibus possit expiari. 181. Tom. I. Sed scio vos Adamitas & promptissimas habere in peccatis excusationes, nempe hæc habemus naturam ulceratam, difficultatem observantia legis allegamus esse maximam, &c. Nempe fe-

les sumus. 641. Tom. I. sed quid excusationes hæc profunt, certè oblati, ita Bernardus asserit. 643. Tom. I. Sed ecce totum agmen pro uno excusationum & refuto; Quidam se excusant negando, quidam excusando, alii accusando, alii denique imitando, 643. & 644. Tom. I. Quid agitis, Christiani, hæc neminem excusant, ab observantia mandatorum Dei. Nemo ergo hoc dixerit: Mandavit enim Deus mandata sua custodiri vobis. 548. Tom. 2.

Epilogus.

Ne igitur Index ille supremus aliquando nobis obiciat, quod hodie obicit Sudaïs & Scribis, *quare transgredimini*, &c. Proponat quisque ut quondam fecit Daniel opes porius, ac facultates omnes, famamque prodigere quam scienter ruere in vitium. 549. Tom. 2.

ALIA.

THEMA IDEM.

Morale.

Quidam decimant Mentham, & camelum deglutunt.

Q Vam præposterè Judaica hæc ratio Deum colebat, verita quidam habebant. Non poterant enim in obvios quosque cibos se effundere, non poterant in societatem mensæ cum Idololatris venire. Petrus Cornelli Centurionis domo, &c. deinde leporina & suilla caro ab Hebræorum mensis ex lege arcebantur, &c. sed tamen ad ea jure non tam stricto tenebantur quam ad furtum, adulterium, homicidium cavendum; in his tamen minutis fuisse semper observantissimi. Susanna, &c. Eleazarus, &c. Interim hi Pharisei horum imitatores in observantia istarum legum, æquarum observantiam non tam stricto jure tenebantur, violabant legem ad quam stricto jure tenebantur, sicque verum est, quod Saluator illis obicit *Va vobis, &c. qui decimatis mentham, &c.* Ut & hodie quidam scrupulosi, qui terrores conscientia nescio quos foveant, & negligunt maxima, integrò brachio emplastrum imponunt exulcerati renes suppurent. 380. Tom. I. divinas enim leges audent audacter infringere sciunt scriptum: *Non loqueris falsum contra proximum testimonium*. Sudo non detrahes, non furaberis, & tamen passim faciunt; accedit & his illa insperata iniquitas, &c. 548. Tom. 2. Nemo certè impunè Dei legem unquam est transgressus, &c. 548. Tom. 2.

ALIA.

THEMA.

Populus hic labiis honorat, cor autem eorum longè est a me.

Morale.

Psallendum mente & ore.

Exordium.

S I globus, *Auditors*, in summo monte incipit ruere præcipitem cursum non sinit, &c. Cor humanum volubili globo simillimum est, nisi Deo alius sese immergat, cadendi ac præcipitandi finem non invenit. Hinc cum incipimus quandoque cum Deo loqui, quod sit orando, attentè agendum est, ne audiamus aliquando justè hanc eandem correptionem: *Populus hic, &c. dicturi igitur sumus Evagationum animi originem*. 72. Tom. 2.

Prosecutio.

Monitum vetus & optimum est, agenda bene age: Quod hic cum primis valeat, Vis orare? rectè ora. Non linguam solum, sed & animum ad preces evoca. S. Augustinus id præclare edocet. 73. Tom. 2. Igitur oraturus negotiorum molem excutiat. 75. Colloquia viret supervacanea, Animi ponat amaritudinem, &c. *Lege à fol. 72. usque 78. Tom. 2.*

FERIA V. DOM. III. QVADRAG.

THEMA.

Tenebatur magnis febribus.

Morale.

Vnum peccatum est alterius causa & pœna.

N Via Lucas Medicus Socrus Simonis infirmitatem describens inquit, quod tenebatur magnis febribus non ab re, *Auditors*, puto inquirere, quo modo verum sit, prædictam febrim multis & his quidem magnis febribus laborare, nam licet curatio miraculosa fuerit, infirmitas tamen non fuit nisi naturalis. Unde satis curiosus erit investigare quomodo hæc mulier simul & semel multas habuerit febres? utrum verò plures possit corpus habere febres? hoc medicis relinquendum duco. Spiritualiter tamen & mysticè peccator commissio peccato uno plures potest habere febres simul & magnas. Audite quomodo.

Prosecutio.

Quid mirum hoc asserere, *Auditors*, quod experientia quotidiana docet & confirmat, plerumque enim commissio peccato mortali plura committimus, & febris febrim succedit: impetus enim & furor peccandi non ita sistitur quandoque, sed & ad alia atque alia, & ad graviora proceditur, qui semel ansus est libidinosis cogitationibus assentiri sæpius audet, felix scilicet semel gustatâ aruinâ crebrius redit. Ita Rex David fecit

Index Thematum moralium.

vel in rege puniti, *Canem loquum*, inquit, *serpentem latrasse in prodigiis accipimus*. Regera nunc opus foret, loquerentur ut canes, &c. 625. *Tom. II.* Libido omnis nuncquid prohibita non solum in punicis, sed & in nova lege, & tamen quam saepe illa committitur? 625. *Tom. II.* Et quam vulgarissimum est: Vir eruditus dicere solebat: Si centum juvenes ad inferos mittantur, nonaginta novem ob hoc unicum flagitium in flammis precipitantur. *Tom. I.* & varicia nunquid lege Christi prohibetur. 205. *Tom. I.* Vestium luxuria. 419. & conviviolum, 613. *Tom. II.* &c.

Peroratio.

Timendum certe est hoc, cum tam frequentes sint diversarum legum Christi transgressores, ne in iudicii die obiciat, plurimis, & quidem: Dedi vobis legem & nunc ex vobis fecit legem. Nec queri possumus de legum multitudine, nam ut Lycurgus olim Lacedaemonis paucas dedit leges. 747. *Tom. I.* Ita & Christus, &c. *Et vide quomodo quidam se excusent se legem vel violare, vel non observare fuisse.* 486. Oignovas pecudes. *Tom. I.*

ALIA.

T H E M A.

Nolite iudicare secundum faciem, sed rectum iudicium iudicate.

Morale.

Crebro qui iudicat, frequenter & errat.

Exordium.

Quanta humani ac iudicii divini differentia? humanum errat quam creberrime, quia rerum signa tantum aspicit, quae nimium quantum plerumque fallunt; Deus autem rem ipsam penitissimè perspicit habet. *Homo videt ea, &c.* Cum nos hominem exterius compositum, comem, humanum, affabilem ceruimus, ad virtutis normam factum credimus; sed fallimur creberrimè. Decipit humana facies, verba sunt paululum certiora signa latentis animi, utroque evidentior, index pectoris, actio: sed & haec per sepe fallit. Quando quisur amans mentemque hominis, &c. 796. *Tom. II.* vobis nolite iudicare, vel si competat vobis iudicare, nolite secundum faciem iudicare, sed rectum, &c.

Prosecutio.

Iudicium subfelia quisque nunc praesumit conscendere, & quamvis nec Lovanii, nec ullà in universitate iudicandi normam, vel ipsum jus viderint; tam enim quam solum hoc est vitium, tam commune ac usitatum est flagitium. Totus orbis laborat vixiali hac peste. 489. *Tom. I.* Prohibuit Deus in prisca lege, Sacerdotem de lege iudicium ferre ante diem septimum, tantae res morae fuit in discernendo morbo, &c. Fœderis arcam violantur. &c. & tamen quisque ferè nunc audeat temerariè hoc Dei architrum non curioso tantum oculo, sed improbo iudicio revolvere, & alius etiam in spectaculum vel risu proponere. 489. *Tom. I.* Nemo hominum ferè ullius nunc pertransit domum, aut calcet plateam, quin in his iudicium subfelliis (puta fenestris) plurimarum suarum aliquam in tributum deponat. 488. *Tom. I.* Si quis paulo lautioris vestitu, &c. Si quis piavorum sodalium, &c. Quasi, *Auditores*, nolite secundum faciem iudicare; ni velitis errare. Perdo si qui de omnibus nisi sentiunt, & quidquid egeris vitio vertunt, non ab similes sunt cucurbitulae, &c. 489. *Tom. I.*

Epilogus.

Nanquid ergo hoc vitium olim in lege prisca Pharisaeis proprium, nunc & multis Christianis est commune & familiare. Quam multi sunt qui sibi omnia ignoscunt & nihil aliis, *Nolite iudicare* &c. 491. *Tom. I.*

Monitio ad Iudices & Consiliarios.

Ad illa verba, *Rectum iudicium iudicate*, aliquando, *Auditores*, in sacra paginà plurima ubi sunt admittenda & sacra miratus sum; inter sanctos ministros Pharaonis extorci unius Iosephi placuisse cunctis. *Pl. Cui*, inquit *Scriptura, Pharaoni consultum, & cunctis ministris eius*. Alii plerumque sunt hoc aro aulae mores, si quis praesertim ignotior prorepat, est Thales sit, & sanissima consilia suggerat, plurimos tamen sentit, qui adversentur, qui carpant, qui resellant, &c. 495. *Tom. II.* Et cur miror? Cur non placuisse, cum omni ex parte erat sanum & beatum? Tale nempe, qualis omnis boni Consiliarii debet esse pronuntiata sententia. Erat enim sine affectu malo, nil privatarum rerum miscuit, accusavit neminem, &c. sed voluit ut cederent publicis privata. Personam igitur Iudicis agis publicam exue privatam. Ingrederis curiam? ad curiae limen privatos aut pravos affectus pone. Senator medium se gerat, & neutram in parem inclinet, pro solâ ster aequitate. Malus Senator, malus Iudex est, quisquis partium est, animi enim hominum patibus infecti malè consulunt. Aristoteles & Tullius, &c. 515. *Tom. II.* Insuper sincerum erat, eorum pro cerâ vendidit, picem pro pice, &c. Cave bone Iudex, cavete Consiliarii, vel metu quidquam suppressere, vel ad gratiam ac voluptatem quidquam loqui, *Rectum iudicium iudicate*. Verè sunt omnia, est fortasse non laeta nec grata futura. Consilii sinceritas Lydius lapis est, &c. 516. *Tom. II.*

FERIA IV. POST DOM. IV. QVAD.

T H E M A.

Præteriens Iesus vidit hominem cæcum à Nativitate sua.

Morale.

Peccatum homines facit cæcos.

De tribus cæcis occasione hujus cæci, *Auditores*, dicturi sumus, qui spirituali visione carent: Tres enim fuisse quondam cæci, sed tribus etiam modis à Christo illuminati, scilicet verbo, impositione manus, & compositione lutu, inunctione, missione ad Siloë, & lotionem. Solo verbo sanatus fuit Bartheolus filius Timothei; legitur enim Mar. 20. *Filius Timothei Bartheolus cæcus sedebat iuxta viam mandicans*, quem Christus volens illuminare solo hoc verbo usus est: *Vale, fides tua te salvum fecit*. Duo cæci sedentes secus viam manu impositione curati sunt. Legitur enim Math. 20. *Miseratus autem eorum Iesus, tetigit oculos eorum, & confestim viderunt*. Cæcus verò hodiernus à nativitate, compositione lutu, inunctione, missione ad Siloë, lotionem, & sanatus est. Mysticos ergo tres tales in nostro cæcos, diversimodè curandos,

Prosecutio.

Tres peccatores, sive tres peccatorum species, tres ista cæcitates, sive tres cæci demonstrant. Fætor maxima pars hominum rectè cæca dici potest. Nam hic in orbe plures degunt ut falcones. Falco avis dum scuto pilo rectos habet oculos, nec picas, nec Anates, nec ardeas inflectatur, &c. Non ab similibus, &c. 148. *Tom. I.* Ast tres sunt inter hos omnes cæcos, emingitiores, *Primi* sunt generis quæ laterali aliquo crimine suo obstricti; homo enim letali noxâ vel unica inquinatus planè cæcus, & surdus, & mutus, & à malo quasi demone obsessus est, haud aliter quam illum quem Matthæus, Marcus, Lucas memorant Christo adductum. 669. *Tom. II.* Quare Ludovicus Philippo filio inter præceptiones, &c. & tales illuminantur vel per concionem. 465. *Tom. II.* vel per lectionem, 341. *Tom. I.* vel monitionem *secundam*, nondum enim in peccatorum steterunt, nec in cathedrâ peccati stantie sederunt. *Secundi* generis ii sunt; qui peccatum peccato addiderunt, vel idem repetierunt; sunt igitur cæci etiam recidivantes, & hi quia satis à Deo alienati sunt per repetitos & aus peccaminosos, non solo verbo regulatè illuminantur, sed indigent ut tangantur manu Dei, nam relapsi corriguntur ægrius, &c. 677. *Tom. II.* *Tertii* verò sunt generis, Peccatores consuetudinarii, quos jam ipsa ferè necessitas peccandi urget, quibus sobrios castosque mores commendate est revera colores laudare cæco. Hujus erant farinae duo nequissimi senes, & alienæ iudicia subfellores. 550. *Tom. I.* & tales indigent multus, collyrio, unctio, missione ad Siloë, contritione, confessione, &c. ut hic hodiernus cæcus.

Epilogus.

Non desenda est ergo, corporalis cæcitas, cum ex illa multæ utilitates cæci possint, & quam plurimum ad peccati occasionem cavendas conducatur; sed desenda est spiritualis cæcitas, quæ peccatores detinentur. Omnis enim malitia excæcat, juxta illud Sap. 2. *Excæcavit eos malitia eorum*. Quæ quidem cæcitas una non est, sed multiplex, & una alia, ut auditivis, major, Omnium ergo sic hæc oratio: *Domine da ut videam*.

Ad illa verba, *ut manifestentur opera Dei in illo*, vide concionem integram ab Auctore formatam fol. 3. & 4. *Tom. 2.* *Et sic, si placet, ordine*: Supremum elementum ignis tantæ nobilitatis & roboris tanti est, ut quidquid comprehendunt sunt faciat pannum, corium, ligna, &c. sed da argentum aurum, &c. Itanc ignis tam inter res creatas eminet, ut in amplexum non recipiat nisi se dignissima? quid de Deo sentiemus? Malichias, &c. Facit verò illud Deus ordinariè triplici modo, &c. At subinde etiam facit, non ut noxas puniat, aut errantes corrigat, nec ut virtutem erigat, sed ut potentiam suam ostendat: ut de cæco aperte Salvator querentibus, cur hic cæcus cæcus natus esset, respondit: *Neque hic, neque parentes ejus, sed ut manifestentur opera Dei in illo*. Sed nunquid, bone Iesu, te hac in parte iniquum potuissent dicere? Quæ enim æquitate, &c. *Legi fol. assig. sup.*

ALIA.

Quia cæcus, de quo in Evangelio, spirituales cæcitates præfesset, de septem cæcis, qui in scripturis referuntur, & septem spirituales cæcitates nobis loquuntur, sermonem habituri sumus. *Arrectas, Auditores*, porrigite aures, *Eni, Ipro*, in rem vestram.

Prosecutio.

Cæcorum primus est Isaac, secundus Tobias, tertius Eli, quartus Exercitus Regis Syriæ, quintus Paulus Apostolus, sextus Bartheolus cum aliis duobus cæcis Ierichontinis, septimus & ultimus Celidonius cæcus natus. Primus in senectute excæcatus representat avatos, qui in senibus familiares res virtuosè, tenaciter, & æstusosè reservantibus, & sepelientibus, inspicuntur. Secundus luxuriosos, stercoreibus luxuriæ interiori lumine privatos. Tertius invidos, nam sicut Eli videre non poterat lucernam accensam, sic nec isti lucem proximi. Quartus gulosos, qui mare ac terram velut comparato exercitu adversus euncta animantia, & pisces maris circumveniunt. Quintus

Index Thematum moralium.

Hic statim erat obis, cum Christus veniret in orbem, sed ea clarè prius propono. Quibus tunc legibus vivebatur: idem certè ut modò vivitur, quas dum recito rectè diaboli decalogum numeraveris. 1. *Nihil inquam credas*, &c. 646. & 647. *Tom. 1.* His ergo vigentibus legibus venit Christus, à què insar facis caput lucere, & veritatem, ut se vocat, ita & ostendit. Et ecce Pharisæi volebant videri, ipse tamen eorum sopitas exteriori formâ & veste sanctitatis, sordes detegebat. Hinc clamabant: Tolle lucentem tædam &c. 647. *Tom. 1.*

FERIA III. DOM. PASS.

THEMA.

Ambulabat Iesus in Galilæam, non enim volebat in Iudæam deambulare.

Morale.

Quandoque in fugâ salus.

Exordium.

Magna Christi pietas, magna Pharisæorum impietas, & malitia. En non sufficit illis, trium annorum spatio sexcenta vidisse miracula ut Christum credant verum Messiam, sed multò magis effecti audentes, eidem querunt inferre mortem: Christus ergo fugit à Judæa & in Galilæam transit. Quid igitur hæc fugâ Christi nos doceat agendum videamus.

Prosecutio.

Egregia profectò prudentia, & consideranda dexteritas, quam Michol Saulis filia David maritum servare volens, excogitavit. Ut enim haberetur in sacris historiis, cum misisset Saul milites & lictores ad domum David, jamque regius miles ita arctè eandem obsedisset, ut vix evadendi esset libertas; Michol fidelis illi conjux: *Nisi salvaveris*, inquit, *te hac nocte eras mortuus*, quasi diceret: unicum tibi superest liberationis consilium, nempe fugâ. Consentit ergo in fugam David: at verò Michol conjugi suo fidelissima, quo illi plus daretur, &c. 811. *Tom. 11.* Ubi ergo Saul inaudit culneos à se custodes aditus admotos, suumque hostem periculum subditum, filiam Micholem mox accersit, cui inquit, *quare sic illussisti mihi, & dimissisti inimicum meum ut fugeret*. Verum negate hujus facti mystèria: Saul denotat tyrannos, qui licet os persequantur & occidebant, verum cum se illos interficere arbitrarentur, mortem corpori tantum inferentes, & non animâ, deum & illum zelus & contentio, ibi inconstantia & omne opus pravum. *Et lege quæ habentur fol. 498. Tom. 1.*

A L I A.

Morale.

Laboramus, ut videamus.

Ad illa verba, *Manifesta temulo*, doce fugiendam in omnibus operibus vanam gloriam. Quam multi sunt hoc ævo in quovis statu homines qui & continuo in se ipse operantur, sed non tam Dei, ut hi Christi familiares, quam suam querunt gloriam. Quid laudabilius in homine religioso quam semper esse in actione, & jam rudibus docendis, jam confessionibus excipiendis, jam concionibus habendis, jam ægris ministrandis, & assistendis occupari? Sed in has ipsas religiosissimas actiones quam arca malignitate se insinuat vanæ gloriæ sinistra intentio! Ascendere ad festum diem Hierosolymam, nolum non erat, sed ideo ascendere, ut videamur jam malum erat. Non operosum tantum, sed & religiosum concionari, ægrotos invisere, confiteri, & communicare frequentius, &c. Sed omnem concionis fructum ab eventu estimare, &c. 502. *Tom. 1. Rectè a omnia consequenter ex Auctore & lege fol. 501. T. 1. Quæ etiam in Indice rerum V. Vana gloria.*

Ad illa etiam verba: *Non enim volebat in Iudæam ambulare*, doce quam sedulo fugiendas occasiones peccati. 746. *Tom. 1.*

Ad illa verba: *Alii autem dicebant non, sed seducit turbas*. Hi, *Audiores*, Pharisæi erant & in aures plebis simplicis Christum ut redderet odiosum & suspectum, pessima, & quidem falsa insinrabant. Pessima erant Pharisæi membra, quæ nemini non suam putredinem affricabant, vicina

FERIA IV. DOM. PASS.

THEMA.

Quousque animas nostras tollis?

Morale.

Invidias invidi tollit animam.

Exordium.

Qui Pharisæorum mores & opera considerat, primo cernit intuitu, quo in Christum ducebantur affectu, semper eos scilicet in exitum Christi fuisse attentissimos, lædere, perdere Christum conabantur, idque nunc clam, nunc aperte attentarunt, sed quam apposite quasi suffera sibi queruntur animam, sed non à Christo ut querebantur, sed ab ipsâ invidia. Invidia enim possessorem suam animâ spoliat. Ut ostendemus.

Prosecutio.

Christum è medio tollere, volebant tanquam animarum suarum furem, qui ipsarum tollere debebant: non est enim fur rapacior invidia; tollit enim valetudinem, famam, ipsamque animam. Verissimè dixit Chrysoströmus: *sola sibi nocet invidia* quam Chrysoströmia affectionem nervosissimo dicto Salomon confirmat: *Putredo ossium*, inquit, *invidias*; ea quippe tam malè afficit corpus, ut ipsa etiam ossa, quæ dura sunt & solida, tabefaciat. Ipsi ait Basilus, &c. 582. *Tom. 2.* Rectè quis dixerit, hos Pharisæos, omnèque invidos Basilisco similes. Basiliscus, Solino teste, serpens exitialissimus est in funera terrarum natus, solo aspectu auras inficit, &c. 582. *Tom. 2.* Solest Pastores quercus annosas ignibus cavare, &c. Haud aliter egrediente ac exco animo non potest valere corpus, & ut verbo uno totum dixerò, bene ille mori non potest, quem toties interficit invidia. Theophylactus, &c. 581. *Tom. 2.* Bene ergo, inquit, sed malè Christo: *quousque tollis animas nostras*? licet enim omne peccatum animam tollat spolietque gratiâ divinâ. 526. *Tom. 2.* hoc tamen invidia sibi habet magis particulare: Ibi enim zelus & contentio, ibi inconstantia & omne opus pravum. *Et lege quæ habentur fol. 498. Tom. 1.*

Peroratio.

Pharisæorum ergo non sumus imitatores, nec hunc furem ullatenus admittamus. Petri in hoc consilium sequentes: *Disponentes omnem malitiam, & omnem dolum, & simulationes & invidias*. Modum docet, &c. 526. *Tom. 2.*

A L I A.

Morale.

Lingua plurimi liberales, manibus at parci.

Ad illa verba, *Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi*. Ex operibus Dei filius vult se Messiam demonstrare, & per opera ipsa probare; ac si diceret: Scrutamini opera mea, inspicite miracula, & cognoscite rei petite veritatem. Ita certè Christiani ex operibus cognoscuntur; non enim sufficit dicere: Baptisma suscepi, fidem teneo & credo, sed præsertim secundum Christi præcepta operari oportet. Sponsa manus sponsi pulchritudinem enarrans dicebat: *Manus ejus tornatiles*. Per manus intelliguntur opera, quæ debent esse in Christiano etiam sphericæ figuræ ac rotundæ, hoc est, nunquam ab operando cessare. Semper autem est necessarium operari, docet, illud quod Deus collocavit hominem inter cælum & terram, cælum continuo operatur ac movetur, similiter & terra, &c. 783. *Tom. 1.* At quod fit hoc ergo? Omnia verbis volumus factis esse confirmata, & Deo verba damus plurima, opera rara, aut nulla, 714. *Tom. 1.* Ipsissimus Judæorum hic genius est, &c.

FERIA V. DOM. PASS.

Vide quas formavimus conciones in festo Mariae Magdalena. Et lege quæ habentur Tom. 1. fol. 5. 6. & 7. Et lege 297. Tom. 1. docet enim ibidem Auctor quæ sunt notanda circa actionem amoris.

FERIA VI. DOM. PASS.

THEMA.

Quid facimus, quia hic homo multa signa facit.

Morale.

Initium stultitiæ, timor vanus.

De optimo timore dixit Pfaltes, *Initium sapientiæ timor Domini*. Vetto & canto: *Initium stultitiæ, timor mundi, timor vanus, & fatuus* Judæi.

Index Thematum moralium.

Judaei certe in hac timidotum classe numerandi: Cum enim exploratores eorum Chanaanitidis regione rediissent, terram quidem istam fertilissimam, lacte & melle fluentem, plurimum commendabant, sed cupiores, aiebant, *fortissimos habet & urbes grandes nimis, aique muratas. Stirpem Enac vidimus ibi.* Ad hos sermões ea plebem trepidatio incescit, ut reditum statim cogitaret in Aegyptum. En plebeculae stultissimae vanillimos timores! non enim ista, &c. 635. Tom. 2.

Inanis certe metus omnium virtutum remora.

Perversi trepidant, & ad omnia fulgura pallent.

Sic vero Christi Hebraei Pontifices & Pharisei totumque conciliabulum trepidabant. Hinc meticulose volabant voces illae: *Quid facimus hie homo multa signa facit?* Si finimus hunc virum concionari & opera miranda edere, omnem ad se populum trahet, & nos cum Mose nostro spernemus; neque hanc occasionem negligent Romani, mox adveniunt, &c. 635. Tom. 2. Semper hoc morbi genere laborantur. Sedeciae regi malum, &c. Idem proflus Danieli & nos homines meticulosi in hoc etiam Pharisei & Judaei, nostram ipsi umbram horremus. In pluribus servus extimescit suum dominum, quandoque magis quam Deum suum, assentitur hero qua non licet, qua non decet, & ita herim sibi conciliat, Deum à se alienat perverissimum metu. Romanus Praesul Pilatus Tiberium Imperatorem suum metuit, &c. Pecuniae jacturam in metu ponimus, &c. *Lege à fol. 635. usque 636. Tom. 2. Et erit tibi Concionum materia uberrima.*

A L I A.

T H E M A.

Expediit nobis ut unus moriatur homo pro populo.

Morale.

Opus sine recta intentione inutile.

Omnis meriti nostri, fundamentum est intentio. Patet in maximi momenti rebus. Intentio baptisat, intentio consecrat, &c. Ea è mille panibus sacerdos in dominum corpus verbis Domini commutat, quem intentione sibi destinat. Cor initium est vitae, talis est & vita, quale cor: Homo in pecudem migrat, si ej cor pecudis inferatur, pecus in hominem transiit, si ei cor humanum addatur. 447. T. 1. Nabuchodonosorem, &c. Talis est intentio, cor feliciter omnium que agimus. Considerate hie mihi obsecro eandem intentionem in duabus curis pronuntiatam. In curia Hierosolymitana, Praeside Caipha summo Pontifice, &c. 447. Tom. 1.

Aliam concionis materiam lege fol. 7. Tom. 1.

P A S S I O DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI

COMPENDIO EX AVCTORE CONSCRIPTA.

Quaestione proponens Phariseis, de seipso Christus, *quid vobis, inquit, videtur de Christo cujus filius est?* ad quaestionem hanc variè responsum. Phariseis hoc unum occurrit dicere, filium esse David, & certe non adeo malé ita clamantur quondam caeci, ita Chanaanæ, ita Angelus. Ad quaestionem istam Judaei ceteri responderunt Mariae & Josephi esse filium, ita illi passim dicebant. Ad eandem quaestionem longè aliter Petrus. Ad hanc ipsam tandem ipse Pater caelestis responsum de caelo pronuntiavit. *Quid, quaeso, nos hodiernà die ad hanc quaestionem, Auditores, habemus dicere?* An dodd (*Ostendatur imago Christi patiens si sit na concionatori opportunum*) hunc diceretis Christum Regem è Davidicâ stirpe natum? An hunc dicere porestis, aut ratio suadet, filium Mariae & Josephi? An Dei filium? *Quid vobis videtur de Christo? vin' dicam vobis, cujus ille pro nobis fit factus filius?* Jam filius ille est Annae, filius est Caiphae, Pilati, Herodis filius, ut uno verbo dicam, mortis, Adami filius. Coram matre nudus, natus adamita, ut adamita nudus, jam jam moritur in cruce, Augusto regnante tributum solvit, factusque ejus est tributarius, Pilato vero & imperio imperante mortis fit tributarius. Natus panniculis involvitur, moriturus funibus stringitur, & clavis figitur. Natus lacrymas profudit, nec illas jam moriturus tenuit, sed purpuratas exiit. Infans exilens, virginis lac bibiit, sed moriens fel gustavit. Nato reges ab oriente munera tulere, moriturum carnifices ludicrum insigniunt scepro, & illudunt: & quem quondam mansueta cinxerunt animalia, nunc circumdant canes multi & tauri pingues. Nulli hie Angeli cantantes, *Gloria in excelsis*; aut plurimi clamantes: *tolle, tolle, crucifige eum.* 393. Et tandem filius Dei Patris unigenitus, filius virginis, filius fit mortis. Lugubrem hanc historiam, ut temporis jam hæc exigis praesens ratio, enarraturus, distributionis ordinem pono: primòque dicturus ea sum, quae Christi passionem quasi antecesserunt, quae ea sunt, quae Joannes Evangelista ab eo loco ubi dicit: *Ante diem festum Pascha, usque Ave Rabbi,* sive proditorem à Judâ factum describit, Dein instantiam, sive ipsam passionis & dolorum Christi executionem, & sunt ea quae scribitur Evangelistâ facta fuisse ab eo loco, ubi Jesum referunt

duxisse Judae: *Oculo filium hominis tradis, usque illud & inclinatio capite emisit spiritum;* lateris vulnus & quae sequuntur depositionem funeris, unionem, condituram, sepulturam, custodiam, subsequencia passionis nominamus. Non enim dolorem, poenam, cruciatumve aliquem afferre poterunt Domino Salvatore, cujus corpus exanime sentis: non potuit lesionem. *De quibus omnibus omnia compendio habe, & in pro ut tua festi ratio temporis discurrere consueudo, auctorem signatis locis.*

Profectio.

Christi cenâ, & pedum discipulorum
humillima lotio.

Superbia initium ruinae, humilitas verò resurrectionis orbis. Surrexit enim à cenâ. 328. à cenâ, inquam, illâ familiari & communi Judaeis, in qua suos quasi valere jussit, digne proditoris perfidia commonefecit. Et quid egit eandem quam in docendo jam dudum servavit & observaverat rationem utpote efficaciorum; servat & migraturus ad Patrem, ad persuadendum plus, semper valuisse opera, quam verba nemo dubitat. Quis ad lectum provocaturus ad stantes, vestes sumptu legitur? Quis in veste lugubri risit, aut vulnus herenitatem praetulit? Quis crucians erapula, parsimoniam persuasit adstantibus? Quis inter laeorta castos auditores effecit? Marcus, Antonius verbis non satis fidens, necem laementatus Julii Caesaris, maesta satis & non minus accuratâ oratione interiorum illius tunicam sanguine conspersam pro rostris ostendit, sicque quos in suam nondum pertraxerat sententiam, concionem in occisione concitavit, raptis vero animi furore torribus ignitis Ita & ipse Christus humilitatis, qui jam saepe fuerat praeco, dat & prototypo & exemplum; surgit à cenâ magister, ponit vestimenta sua, genu & caput demittit, discipulorum arripit pedes. En homo parvi fortitan duxisti & ducis sepius mandatum aliquod divinum aut transgredi, aut certe vel omnium non es minimorum exactus exequutor. En Deus rituum humanorum, Judaeorum, inquam, est observantissimus: fuit enim lotura crurum & pedum veteribus usitatissima, praesertim Judaeis, ut rituales chartae ubique Hebraeorum ostendunt, quem ne Christus lavandi ritum, legis novae licet esset jam auctor & praeco antiquior, noluit intermittere. 329. cum inter veteris novumque sacramentum religionis faceret divortium. Quin & hanc lavandi mutuum pedum morem, suis & commendavit: *vos, inquit, debetis alter alterius lavare pedes.* Sed jam dixeris, quis fors, quid ergo hic novi Christus fecit cum suorum plantas tinxit, quando id veteris actum factumque praedicitur? Novum satis & prius inusitatum factum. 330. Certe & ipsi Angeli hoc sui conditoris exemplo quasi videntur proficisse, passi enim fuerant caelites illi, ante communi omnium regis Christi in terras adventum, suo se quodam & majori potestate honorati. Adoravit illos Abraham non refrugens, eosdem binos & Loth, non interdixerunt. Adoravit Tobias nec Tobiam reprehendit Raphael, at volente idem praestare Joanne prohibitus est. 330. Humile revera factum. Lotis & absterfis discipulorum pedibus Judaei proditore ab hoc obsequio, & honore non excluso, (ut diligemus etiam malos nos beneficiis devinctos, ipsique dum occulti sunt honorem non denegare) nondum posuit amoris suo immenso, meram. Ad cenam redit, sed priori illi longè dissimillimam; nam in priori illa agnum apposuit è macello, in posteriore istâ è caelo supremi regis filium seipsum; nempe magna sunt hæc amoris argumenta, verum plurimorum disertis voluminibus explicata, ad cenâ hujus epilogum pergo satis admittendum: *Hymno di èto exierunt in montem Oliveti.* Coronidis cenâ fuit gratiarum actio facta Deo Patri, & qua, quaeso, illa gratiarum actio? Hymnus, inquit Evangelista, sed quis ille Hymnus, cantusne aut musica? Quod epulas comprecatione Christus clausit miri nil aut novi, qui totas noctes precando solebat exigere, sed cum dicere cecinisse novum videret, licet revera non sit: nam Judaeos solitos canere hymnum Mosi, post agni esum, testatur Maldonatus. Cygnum crediderim fuit amulatus lavator noster, qui uti veterum scriptorum plures attestant, funeri suo vicinus, suaviter cantillat. 331. Sed quid hoc rei est, ô Christe! & qui sit quod cum nunquam riseris, ploraris saepius, hodie cum morte luctaturus cante Cygnum ante Salvatorem dixi, quem Socrates, si Ciceroni fides, id eo putabat caritate moriturum, perinde atque si vaticinetur quantum in morte fit boni. Ita salvatori gaudium ingens hunc cantum expressit; nam imminentes hos cruciatus, non ut cruentam tragœdiam, sed ut lætam sacrificium apexit. Unde & hæc voces: *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum.* Alias alii assignant causas. Auctorem consule. 332. & 333. Videte ergo caelestem hunc ducem Christum, milites suos sacro classico animantem. Videte mansuetissimum Davidem ferocientis Saulis furias, cytharâ tranquillitatem. Considerate, quaeso, & videte ut verus Pythagoras ad nocturnam musicam pane in mortem obdormiat.

Hæc igitur cum dixisset Iesus, inquit Evangelista, *cum discipulis suis egressus est trans torrentem Cedron.* Quam apposite, Cedron tristis mœror interpretatur, mox igitur Salvatore futurus usque ad mortem tristis, transire non incongruè voluit Torrentem Cedron, ut per torrentis naturam, fluxum nostrae mortalitatis rapidissimum, & per Cedron tristitiam suarum futurarum inundantiam declararet. Hic porò torrentis vallem Josaphat inter appendices montis Sion & montis Oliveti positam praerelabitur, in quam judicaturus adducet omnes gentes, & super quo monte sedens siturus est de genere humano sententiam, pro omnium homi-

h 5

num

Index Thematum moralium.

fiat? 347. Nos interim erigamus oculos in altum ad inventorem hujus vestis & auctorem nostrae salutis. En quid meditatur tandem Pilatus? 346. & 347.

Cum in omnem hic Judex sese partem versasset, tentassetque omnia, Christo in libertatem asserendo, visum est denique movendis animis, futurum illud efficacissimum, si tam saviter flagellatus sisteretur turbis ex alto spectandus. In altissimum ergo eum adducit locum, quem Lithostrotos vocant Hebraei, ad quem conscendendum viginti octo erant calcandi gradus, &c. Et paululum subducta veste, ut corpus Christi vulneratum conspici posset, illud sensu plenissimum pronuntiavit: *Ecce homo.* 347.

Ecce homo, quamvis similior pecudi, cui pellis detracta. *Ecce homo*, num adhuc vobis inaudendus, &c. Plures lege interpretationes consequenter in Auctore.

Hoc certe lamentabile spectaculum, Pilato ipsi honorem, gratium Judaeis, triumphum hostibus universis fecit, nobis quid? si homines essemus non sano sensu destituti in amoris guttas diffuseremus, &c. Si Apollonio Quintiliano Tranquillo credimus, populum Romanum in furorem egit praeterea Caii Caesaris prolata in forum cruenta. At vero nos, &c. 348. & 349.

Postquam igitur Pilatus geminis illis voculis: *Ecce homo*, orationem suam clausit, ignem invidiae non tantum non extinxit, sed monstrato sanguine magis accendit. Hic leones illi ad verus agnum rugientes, *Crucifige, clamant, crucifige.* Ubi nunc sunt illa novem virorum millia, quos Christus paucis panibus saturavit, qui regem illum proclamare cogitarunt? Nihil auditur patrocini. Nam quod beatus Lucas refert: *Exclamavit autem universa simul turba, Tolle hunc, & invale scelerat vocedorum.* Ah quam graviter haec voces charissimi simul & ingratisimi populi, aures Christi & Matris ejus vulnerasse censendum est! 349. Quid nos hoc loco Christiani, num tacebimus? 349. Homini ignem ferentem parit Leo; Jesus homo, metus amor, ignis merissimus, sed nihil parcent Leones illi. 350.

Pilatus igitur in vitam necemque Judex Romanus cum nihil amplius effugii cerneret in ipsam innocentiam auctoris est mortis fulmen vibrare: *Volens populo*, inquit Marcus, *satis facere, dimisit illis Barabam.* Quae quanta fuerit injuria quis dicet? Haec interim impiorum voluntas est in nequitia esse concordans.

Sedit igitur pro Tribunali Romano ritu, alioquin unnotat Ulpians, irrita celebratur sententia, in loco conspicuo Lithostrotos & Latino idiomate sententiam dictavit, 351. Castissima Susanna jam mortis damnata cum duceretur lapidum nimbo necanda, &c. Cum Christus trahitur ad mortem nullus adfuit patronorum, &c. 351. En optis abiter, &c.

Porro ubi Pilatus sententiam tulerat injustissimam, ut tamen dilueret culpam, accepta aqua lavit manus coram populo, & sic potius Hebraeorum servavit morem quam Romanum. Pilate quam abertis non havandae Judaeorum more manus, sed cor. 351.

Interea vero temporis omnia instrumenta ad crucis supplicium properanter collata. Crux ipsa, clavi, funes, mallei, terebrae, forcipes, scalae, ligones, pala spongiae, acetum, vinum myrrhatum, & quidquid ex Romano more ad cruciendum spectabat. *Qua omnia consequenter à 350. usque 367. uti & crucis latitudinem, ponderosissimum, clavorum numerum, crucifixionis modum ex quibus omnibus, Diligens Lector facile plures numero conficiet conaciones.* Quae vero hic à me annotata sunt & collecta in subsidium Lectoris collegi, quia Auctor praetereaquam in his non servet consecutionem textus, sic & ea sparsim habet. *Ex quibus igitur bonique hic collecta consule, & si placeant frueri.*

THEMATA MORALIA DE COMMUNI SANCTORUM

Themata varia moralia in communi Apostolorum.

Ad illa verba, *Frates jam non estis hospites & advena, sed estis civis sanctorum.* Doce incundam esse ergo cum supernis illis civibus non tantum sed & cum Deo familiaritatem. Haec autem familiaritas plurima in se bona habet. Triplici autem modo contrahitur, & haec fuit praxis Apostolorum & Sanctorum omnium. 666. 667. 668. Tom. 2.

Ad illa, *Gaudete & exultate*, &c. Doce haec duo etiam posse consistere, pati & letari, si nempe Deus & homo conjungant vires suas. Expertus hoc est David, experti Apostoli omnes, &c. 626. 627. 628. Tom. 2.

Ad illa, *Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos*, doce virtutem mansuetudinis esse potentissimam; hoc enim vincto gladio Christi & Apostoli orbem integrum subiugarunt. 644. 645. & 646. Tom. 2.

Ad illa, *Gaudete & exultate*, Doce optime ea, quamvis creditur videatur difficile, consistere posse pati & letari, si nempe Deus & homo suas vires conjungant. 627. Tom. 2. & 625.

Ad illa, *In patientia vestra, possidebitis animas vestras.* Doce nos eadem, qua arte Romani universum possederunt orbem, nos aliquando posse possidere caelum, & certe non alia, nempe *consilio & patientia*, 593. T. 2.

Ad illa, *In hoc cognoscet omnes, quia discipuli mei estis qui dilectionem habueritis ad invicem.* Doce dilectionem esse signum discipulorum Christi, invidiam vero & odium diaboli. 582. Tom. 2.

Ad illa, *Ego enim dabo vobis os & sapientiam, cui non poterunt resistere, &c.* Doce in ore Apostolorum Dominum posuisse libertatem spiritus, quae est vera libertas. 558. Tom. 2.

Ad illa, *Estote ergo prudes sicut serpentes.* 452. Tom. 1. Et vide formatae conaciones nostras in festo Apostolorum in Indiae festorum.

Themata varia moralia in communi Martyrum.

Ad illa verba, *Sine me nihil potestis facere*, quomodo omnes à Deo pendeamus, universum omnes, ut nempe heri natus infantulus à nutricia vel gerula manu, 621. & 620. Tom. 0.

Ad illa, *Hoc autem pro certo habet omnis, qui te colit, quod vita ejus si in probatione fuerit coronabitur.* Doce mortis necesse esse hominem fidelem, & superis carum per varias tribulationes probari, & tentari debere. 618. & 619. Tom. 2.

Ad illa, *Qui manet in me, & ego in eo, huius fert fructum multum.* Doce illum verè manere in Christo & Christum in eo, qui se divina conformat voluntati, quae conformatio apex est omnis perfectionis. 616. Tom. 2. Nihil enim illa patiendum aut faciendum excipit.

Ad illa verba, *Secti sunt, lapidati sunt, in occisione gladii mortui sunt.* Doce de Sanctorum afflictionibus non esse indignandum; Deus enim se gerit ut Phrygio, & non ut pictor. 610. 611. & 612. Tom. 2.

Ad illa verba, *Nolite ergo timere, nullis passeribus plaris estis vos.* Doce quomodo Deus exigit fiduciam in se firmam; fidenti enim & credenti Deo, omnia sunt possibilia, 586. Tom. 2. & Tom. 1. 101. 170.

Ad illa, *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.* Doce vitam istorum ætremam, mortem verò pretiosam, & mercedem gloriosam. 544. Tom. 2. Omnes enim gusti moriantur in vere. 545. Tom. 2.

Ad illa, *Nihil operum quod non revoleatur.* Doce id fieri in solatium martyrum. 532. Tom. 2. & Tom. 1. 360.

Ad illa, *Qui vult venire post me, abneget semetipsum & sequatur me.* 285. Tom. 1.

Ad illa, *Qui odit animam suam in hoc mundo, &c.* 343. Tom. 1. & 201. Tom. 1.

Ad illa, *Si quis in me non manserit, &c.* 24. & 27. Tom. 1.

Ad illa, *Quid prodest homini si universum mundum lucretur.* 179. Tom. 1. Vide festa etiam Laurentii, &c.

Themata Moralia in communi Pontificum Doctorum & Confessorum.

Ad illa verba, *Euge servus bone & fidelis, &c.* Doce non fidelem illum esse servum, qui vult operari, sed qui operatur. 665. Tom. 2.

Ad illa, *Respicite quoniam non mihi soli laboravit, Doce Doctores Ecclesiae hanc sibi posse vocem usurpare, cum universus eorum labor & doctrina omnium hominum saluti sublevert. 653. Tom. 2.*

Ad illa, *Vigilate, quia nescitis, quā hora Dominus vester.* Doce rectè illos vigilare, qui bene merenti occasione attentissimè & avidissimè observant. 637. 638. Tom. 2. & Tom. 1. 10. 28. 37. 45. 46.

Ad illa, *Et vos estote parati.* Doce tria in nostro ad caelum itinere nobis necessaria esse: nimirum, ut juvenes, ut splendidi, ut praecincti ad ambulandum parati progrediamur. à fol. 628. usque. 629.

Ad illa, *Confiteor tibi Pater celi, quia abscondisti haec à sapientibus, & revelasti ea parvulis.* Doce humilitatis studium. 573. Tom. 2.

Ad illa, *Sint lumbi vestri praecincti.* 308. Tom. 1.

Ad illa, *Et vos estote similes hominibus expectantibus Dominum suum.* 131. Tom. 1. Vide festa S. Nicolai, Martini, &c.

Themata Moralia varia in communi Virginum.

Ad illa verba, *Hac est virgo sapiens.* Illa verè virgo sapientissima quae in mediis mundi ignibus novit castitatis florem ab omni igne servare illa sum. 564. Tom. 2. Est haec nota Electorum & sanctorum Dei, inter libidinum flammam non incendi.

Ad illa, *Simile est regnum calorum homini negotiatori quarenti bonas margaritas.* Lege fol. 203. Tom. 1. Lege fol. 787. Tom. 1.

Ubi docet Auctor virginitatem sese ostendere in triplici vultu, & quomodo ea sit servanda. Vide in indice verbo *Castitas*. De auricolâ Virginibus debita. 250. & 251. Tom. 1.

INDEX